

Rumantsch è ina lingua naziunala, ma ina lingua parzialmain uffiziala da la Confederaziun, numnadamain en la correspundenza cun persunas da lingua rumantscha. La translaziun d'in decret federal serva a l'infurmaziun, n'ha dentant nagina validad legala.

Lescha federala davart la prevenziun professiunala per vegls, survivents ed invaliditad (LPP)

dals 25 da zercladur 1982 (versiun dal 1. da schaner 2018)

*L'Assemblea federala da la Confederaziun svizra,
sa basond sin l'artitgel 34^{quater} da la Constituziun federala¹
e sin l'artitgel 11 da las disposiziuns transitoricas da la Constituziun federala,²
sunter avair gi invista d'ina missiva dal Cussegl federal dals 19 da december 1975³,
concluda:*

1. part Intent e champ d'applicaziun

Art. 1⁴ Intent

¹ La prevenziun professiunala cumpiglia tut las mesiras prendidas sin basa collectiva che permettan a las persunas pli veglias, als survivents ed als invalids da mantegnair – ensemen cun las prestaziuns da l'assicuranza federala per vegls, survivents ed invaliditad (AVS/AI) – en moda adequata il nivel da viver anteriur, sch'i resulta in cas d'assicuranza (vegliadetgna, mort u invaliditad).

² Il salari assicurabel en la prevenziun professiunala u las entradas assicurablas da las persunas cun activitad da gudogn independenta na dastgan betg surpassar las entradas suttamessas a las contribuziuns da la AVS.

³ Il Cussegl federal precisescha las noziuns da la commensurabladad, da la collectividat, dal tractament egal e da la planificaziun sco er il princip d'assicuranza. El po fixar ina vegliadetgna minimala per il pensiunament anticipà.

AS 1983 797

¹ [BS 1 3; AS 1973 429]. A las disp. numnadas correspundan oz ils art. 111–113 e 196 cifras 10 ed 11 da la Cst. dals 18 d'avr. 1999 (SR 101).

² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2689; BBI 2000 255).

³ BBI 1976 I 149

⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2006 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

Art. 2⁵ Assicuranza obligatorica dals lavurants e dals dischoccupads

¹ Lavurants ch'èn pli vegls che 17 onns e che retiran d'in patrun in salari annual da passa 21 150 francs⁶ (art. 7), èn sutta-mess a l'assicuranza obligatorica.

² Sch'il lavurant è occupà durant main che 1 onn tar in patrun, vala sco salari annual il salari ch'el survegniss, sch'el fiss occupà durant l'entir onn.

³ Persunas che retiran diarias da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun èn sutta-messas a l'assicuranza obligatorica per las ristgas mort ed invaliditad.

⁴ Il Cussegl federal regla l'assicuranza obligatorica da las persunas che lavuran en professiuns cun engaschaments che midan savens u en professiuns da durada limitada. El fixescha, tge lavurants che n'èn, per motivs spezial, betg sutta-mess a l'assicuranza obligatorica.

Art. 3 Assicuranza obligatorica da las persunas cun activitad da gudogn independenta

Sin dumonda da lur federaziuns professiunalas pon gruppas professiunalas da persunas cun activitad da gudogn independenta vegnir sutta-messas dal Cussegl federal a l'assicuranza obligatorica en moda generala u per singulas ristgas. Quai sut la premissa che la maioritad da las persunas cun activitad da gudogn independenta appartegna a la federaziun en las professiuns correspundentas.

Art. 4 Assicuranza facultativa

¹ Lavurants e persunas cun activitad da gudogn independenta, che n'èn betg sutta-mess a l'assicuranza obligatorica, pon sa laschar assicurar facultativamain tenor questa lescha.

² Las disposiziuns davart l'assicuranza obligatorica, en spezial las limitas d'entrada fixadas en l'artitel 8, valan tenor il senn per l'assicuranza facultativa.

³ Las persunas cun activitad da gudogn independenta han ultra da quai la pussaivladad da s'assicurar exclusivamain tar ina instituziun da prevenziun en il sector da la prevenziun pli extendida, en spezial er tar ina instituziun da prevenziun che n'è betg inscritta en il register da la prevenziun professiunala. En quest cas n'èn ils alineas 1 e 2 betg applitabels.⁷

⁴ Las contribuziuns ed ils apports che las persunas cun activitad da gudogn independenta pajan a l'instituziun da prevenziun ston servir permanentamain a la prevenziun professiunala.⁸

⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637).

⁶ Summa tenor l'art. 5 da l'O dals 18 d'avr. 1984 davart la prevenziun professiunala per vegls, survivents ed invaliditad en la versiun da la midada dals 15 d'oct. 2014, en vigur dapi il 1. da schan. 2015 (AS **2014** 3343).

⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637).

⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637).

Art. 5 Disposiziuns cuminaivlas

¹ Questa lescha vala mo per persunas ch'èn assicuradas tar l'assicuranza federala per vegls e survivents (AVS).⁹

² Ella vala per las instituziuns da prevenziun registradas en il senn da l'artitgel 48. Ils artitgels 56 alinea 1 literas c e d e 59 alinea 2 sco er las disposiziuns davart la segirezza finanziaria (art. 65 al. 1, 2 e 2^{bis}, 65c, 65d al. 1, 2 e 3 lit. a segunda frasa e b, art. 65e, 67, 71 e 72a–72g) valan er per las instituziuns da prevenziun betg registradas ch'èn suttamessas a la Lescha dals 17 da december 1993¹⁰ davart la libra circulaziun (LFLP).¹¹

Art. 6 Prescripziuns minimalas

La segunda part da questa lescha cuntegna prescripziuns minimalas.

2. part **Assicuranza****1. titel** **Assicuranza obligatorica dals lavurants****1. chapitel** **Premissas da l'assicuranza obligatorica****Art. 7** Salari minimal e vegliadetgna

¹ Lavurants che retiran d'in patrun in salari annual da passa 21 150 francs¹² èn suttamess a partir dal 1. da schaner suenter la cumplenida dal 17. onn da vegliadetgna a l'assicuranza obligatorica per las ristgas mort ed invaliditad, a partir dal 1. da schaner suenter la cumplenida dal 24. onn da vegliadetgna er per la vegliadetgna.¹³

² Quest salari correspunda al salari decisiv tenor la Lescha federala dals 20 da december 1946¹⁴ davart l'assicuranza per vegls e survivents (LAVS). Il Cussegl federal po permetter divergenzas.

⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigor dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637).

¹⁰ SR 831.42

¹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigor dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3385; BBl 2008 8411).

¹² Summa tenor l'art. 5 da l'O dals 18 d'avr. 1984 davart la prevenziun professiunala per vegls, survivents ed invaliditad en la versiun da la midada dals 15 d'oct. 2014, en vigor dapi il 1. da schan. 2015 (AS 2014 3343).

¹³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigor dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637).

¹⁴ SR 831.10

Art. 8 Salari coordinà

¹ D'assicurar è la part dal salari annual da 24 675 fin e cun 84 600 francs¹⁵. Questa part vegn numnada salari coordinà.¹⁶

² Sch'il salari coordinà importa main che 3525 francs¹⁷ per onn, sto el vegnir arrundà sin questa summa.¹⁸

³ Sch'il salari annual sa reducescha temporarain pervia da malsogna, accident, dischoccupaziun, maternitad u per motivs sumegliants, resta il salari coordinà vertent en vigur almain uschè ditg, sco quai ch'il patrun è obligà da pajar il salari tenor l'artitgel 324a dal Dretg d'obligaziuns¹⁹ u almain per la durada d'in congedi da maternitad tenor l'artitgel 329f dal Dretg d'obligaziuns. La persuna assicurada po dentant pretender ch'il salari coordinà vegnia reduci.²⁰

Art. 9 Adattaziun a la AVS

Il Cussegl federal po adattar las limitas fixadas en ils artitgels 2, 7, 8 e 46 als augments da la renta simpla minimala da vegliadetgna da la AVS. La limita superiura dal salari coordinà po vegnir adattada resguardond er il svilup general dals salaris.

Art. 10 Cumentament e fin da l'assicuranza obligatorica

¹ L'assicuranza obligatorica cumenza il medem mument sco la relaziun da lavur; per persunas che retiran diarias da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun cumenza ella il di ch'ellas survegnan per l'emprima giada ina indemnizaziun da dischoccupaziun.²¹

² Cun resalva da l'artitgel 8 alinea 3 finescha l'obligaziun da s'assicurar, sche:

- a. la vegliadetgna ordinaria da renta vegn cuntanschida (art. 13);
- b. la relaziun da lavur vegn schliada;
- c. il salari minimal vegn sutpassà;
- d.²² il dretg da diarias da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun finescha.²³

¹⁵ Summas tenor l'art. 5 da l'O dals 18 d'avr. 1984 davart la prevenziun professionala per vegls, survivents ed invaliditad en la versiun da la midada dals 15 d'oct. 2014, en vigur dapi il 1. da schan. 2015 (AS **2014** 3343).

¹⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637).

¹⁷ Summa tenor l'art. 5 da l'O dals 18 d'avr. 1984 davart la prevenziun professionala per vegls, survivents ed invaliditad en la versiun da la midada dals 15 d'oct. 2014, en vigur dapi il 1. da schan. 2015 (AS **2014** 3343).

¹⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637).

¹⁹ **SR 220**
²⁰ Versiun tenor la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 3 d'oct. 2003, en vigur dapi il 1. da fan. 2005 (AS **2005** 1429; BBI **2002** 7522, **2003** 1112 2923).

²¹ Versiun tenor l'art. 117a da la LF dals 25 da zer. 1982 davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS **1982** 2184; BBI **1980** III 489).

²² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 3393; BBI **2007** 5669).

²³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637).

³ Per las ristgas mort ed invaliditad restà il lavurant assicurà tar l'instituziun da prevenziun vertenta durant l mais suentar la schliaziun da la relaziun da prevenziun.²⁴ Sch'ina nova relaziun da prevenziun vegn cumenzada gia avant, è cumpetenta la nova instituziun da prevenziun.²⁵

2. chapitel Obligaziun da prevenziun dal patrun

Art. 11 Affiliaziun ad ina instituziun da prevenziun

¹ Il patrun ch'occupa lavurants ch'èn d'assicurar obligatoricamain sto fundar ina instituziun da prevenziun inscrista en il register da la prevenziun professiunala u s'affiliar ad ina tala.

² Sch'il patrun na dispona betg gia d'ina instituziun da prevenziun, tscherna el ina tala en encliegentscha cun ses personal u cun in'eventuala represchentanza dals lavurants.²⁶

³ L'affiliaziun ha lieu cun effect retroactiv.

^{3bis} La schliaziun d'ina affiliaziun existenta e la reaffiliaziun ad ina nova instituziun da prevenziun tras il patrun han lieu en encliegentscha cun il personal u cun in'eventuala represchentanza dals lavurants. L'instituziun da prevenziun sto annunziar la schliaziun dal contract d'affiliaziun a l'instituziun auxiliara (art. 60).^{27 28}

^{3ter} Sch'i na dat nagina encliegentscha en ils cas tenor ils alineas 2 e ^{3bis}, decida in derschader da cumpromiss neutral che vegn designà en cunvegentscha vicendaivla u – en cas da discordia – da l'autorità da surveglianza.²⁹

⁴ La cassa da cumpensaziun da la AVS controllescha, sch'ils patruns, ch'èn sutta-mess ad ella, èn affiliads ad ina instituziun da prevenziun registrada.³⁰

⁵ Ella cumonda als patruns che n'adempleschan betg lur obligaziun tenor l'alinea 1, da s'affiliar entaifer 2 mais ad ina instituziun da prevenziun registrada.³¹

²⁴ Versiun tenor la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 17 da dec. 1993 davart la libra circulaziun, en vigur dapi il 1. da schan. 1995 (AS **1994** 2386; BBl **1992** III 533).

²⁵ Versiun da la frasa tenor l'art. 117a da la LF dals 25 da zer. 1982 davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS **1982** 2184; BBl **1980** III 489).

²⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. d'avr. 2004 (AS **2004** 1677; BBl **2000** 2637).

²⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006 (midada da l'instituziun da prevenziun), en vigur dapi il 1. da matg 2007 (AS **2007** 1803; BBl **2005** 5941 5953).

²⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. d'avr. 2004 (AS **2004** 1677; BBl **2000** 2637).

²⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. d'avr. 2004 (AS **2004** 1677; BBl **2000** 2637).

³⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBl **2000** 2637).

³¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBl **2000** 2637).

⁶ Sch' il patrun n' ademplescha betg il cumond da la cassa da cumpensaziun da la AVS entaifer il termin fixà, annunzia quella quest patrun a l' instituziun auxiliara (art. 60) per l' affiliaziun retroactiva.³²

⁷ L' instituziun auxiliara e la cassa da cumpensaziun da la AVS mettan a quint al patrun negligent ils custs administrativs ch' el ha chaschunà. Ils custs administrativs nunincassabels vegnan surpigliads dal fond da garanzia (art. 56 al. 1 lit. d e h).³³

Art. 12 Dretgs da prestaziuns avant l' affiliaziun

¹ Ils lavurants u lur survivents han il dretg da las prestaziuns legalas, er sch' il patrun n' è betg anc s' affilià ad ina instituziun da prevenziun. Questas prestaziuns vegnan furnidas da l' instituziun auxiliara.

² En quest cas na debitescha il patrun betg mo las contribuziuns correspondentas inclusiv ils tschains da retard a l' instituziun auxiliara, mabain er in supplement sco indemnizaziun dal donn.

3. chapitel Prestaziuns d' assicuranza

1. secziun Prestaziuns da vegliadetgna

Art. 13³⁴ Dretg da prestaziun

¹ Il dretg da prestaziuns da vegliadetgna han:

- a. umens che han cumpleni il 65. onn da vegliadetgna;
- b. dunnas che han cumpleni il 62. onn da vegliadetgna³⁵.

² En divergenza da quai pon las disposiziuns reglamentaricas da l' instituziun da prevenziun prevair ch' il dretg da prestaziuns da vegliadetgna cumenzia cun la fin da l' activitad da gudogn. En quest cas sto vegnir adattada correspondentamain la tariffa da conversiun (art. 14).

Art. 14³⁶ Autezza da la renta da vegliadetgna

¹ La renta da vegliadetgna vegn calculada en pertschiants dal dabun da vegliadetgna (tariffa da conversiun) che la persuna assicurada ha acquistà il mument ch' ella cuntanscha la vegliadetgna da renta.

³² Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d' oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

³³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d' oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

³⁴ Vesair er las disp. trans. da la midada dals 3 d' oct. 2003 a la fin da quest decret.

³⁵ Dapi il 1. da schan. 2005: 64. onn da vegliadetgna (art. 62a al. 1 da l' O dals 18 d' avr. 1984 davart la prevenziun professionala per vegls, survivents ed invaliditad en la versiun da la midada dals 18 d' avust 2004; AS 2004 4279 4653).

³⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d' oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637). Vesair er las disposiziuns transitoricas da la midada dals 3 d' oct. 2003 a la fin da quest decret.

² La tariffa da conversiun minimala importa 6,8 pertschient per la vegliadetgna ordinaria da renta da 65 onns da las dunnas³⁷ e dals umens.

³ A partir da l'onn 2011 suttametta il Cussegl federal almain mintga 10 onns in rapport per fixar la tariffa da conversiun dals onns suandants.

Art. 15³⁸ Dabun da vegliadetgna

¹ Il dabun da vegliadetgna sa cumpona:

- a. da las bunificaziuns da vegliadetgna inclusiv ils tschains per il temp, durant il qual la persuna assicurada ha appartegnì a l'instituziun da prevenziun u maximalmain fin ch'ella ha cuntanschi la vegliadetgna ordinaria da renta;
- b. dals dabuns da vegliadetgna inclusiv ils tschains ch'èn vegnids pajads da las instituziuns precedentas e bunifitgads a la persuna assicurada;
- c.³⁹ da las restituziuns da retratgas anticipadas tenor l'artitgel 30d alinea 6;
- d.⁴⁰ da las summas ch'èn vegnidas pajadas e bunifitgadas en il rom d'ina cumpensaziun da la prevenziun professiunala tenor l'artitgel 22c alinea 2 LFLP⁴¹;
- e.⁴² da las summas ch'èn vegnidas bunifitgadas en il rom d'in reacquist tenor l'artitgel 22c alinea 1 LFLP.

² Il Cussegl federal fixescha il tschain minimal. En quest connex resguarda el il svilup da la rendita d'investiziuns usitadas sin il martgà, en spezial da las obligaziuns da la Confederaziun, e supplementarmain da las aczias, dals emprests e da las immobiglias.⁴³

³ Il Cussegl federal controllescha almain mintga 2 onns la tariffa da tschains minimala. Per quest intent consultescha el la Cumissiun federala per la prevenziun professiunala ed ils partenaris socials.

⁴ El regla la fixaziun da la part dal dabun da vegliadetgna cumpareglià cun l'entir dabun da prevenziun en cas, nua che questa part na po betg pli vegnir eruida.⁴⁴

³⁷ Dapi il 1. da schan. 2005: vegliadetgna da renta 64 per dunnas (art. 62a al. 2 lit. a da l'O dals 18 d'avr. 1984 davart la prevenziun professiunala per vegls, survivents ed invaliditad en la versiun da la midada dals 18 d'avust 2004; AS 2004 4279 4653).

³⁸ Versiun tenor la cifra 1 da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

³⁹ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

⁴⁰ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

⁴¹ SR 831.42

⁴² Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

⁴³ Vesair er las disposiziuns transitoricas da la midada dals 17 da dec. 2010 a la fin da quest text.

⁴⁴ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

Art. 16⁴⁵ Bunificaziuns da vegliadetgna

Las bunificaziuns da vegliadetgna vegnan calculadas mintga onn en pertschients dal salari coordinà. Valair valan las suandantas tariffas:

Onn da vegliadetgna	Tariffa en pertschients dal salari coordinà
25–34	7
35–44	10
45–54	15
55–65 ⁴⁶	18

Art. 17 Renta per uffants

¹ Persunas assicuradas che retiran ina renta da vegliadetgna han – sch'ellas murissan – il dretg d'ina renta per uffants en l'atezza da la renta per orfens, e quai per mintga uffant che pudess far valair ina renta per orfens.

² Il dretg d'ina renta per uffants ch'exista il mument ch'ina procedura da divorzi vegn iniziada, n'è betg tangà da la compensaziun da la prevenziun professiunala tenor l'artitgel 124a dal Cudesch civil svizzer (CCS)^{47,48}

2. secziun Prestaziuns per survivents**Art. 18⁴⁹** Premissas

In dretg da prestaziuns per survivents exista mo, sch'il defunct:

- era assicurà il mument da la mort u il mument da l'entrada da l'incapacitad da lavurar, ch'è stada il motiv da la mort; u
- aveva – al cumenzament d'ina activitad da gudogn – ina incapacitad da lavurar da 20 fin 40 pertschient en consequenza d'ina menda da naschienscha ed era assicurà, cur che l'incapacitad da lavurar, ch'è stada il motiv da la mort, è s'augmentada ad almain 40 pertschient; u

⁴⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637). Vesair er las disposiziuns transitoricas da la midada dals 3 d'oct. 2003 a la fin da quest decret.

⁴⁶ Dapi il 1. da schan. 2005 per dunnas: onn da vegliadetgna 55–64 (art. 62a al. 2 lit. b da l'O dals 18 d'avr. 1984 davart la prevenziun professiunala per vegls, survivents ed invaliditad en la versiun da la midada dals 18 d'avust 2004; AS **2004** 4279 4653).

⁴⁷ SR **210**

⁴⁸ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS **2016** 2313; BBI **2013** 4887).

⁴⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637).

- c. è daventà invalid sco minore (art. 8 al. 2 da la Lescha federala dals 6 d'october 2000⁵⁰ davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, LPGa) ed aveva pervia da quai – al cumenzament d'ina activitad da gudogn – ina incapacitad da lavurar da 20 fin 40 pertschient ed era assicurà, cur che l'incapacitad da lavurar, ch'è stada il motiv da la mort, è s'augmentada ad almain 40 pertschient; u
- d. survegniva il mument da la mort ina renta da vegliadetgna u d'invaliditad da l'instituziun da prevenziun.

Art. 19⁵¹ Conjugal survivent

¹ Il conjugal survivent ha il dretg d'ina renta per vaivs, sch'el ademplescha ina da las suandantas premissas il mument da la mort dal conjugal:

- a. el sto procurar per il mantegniment d'almain in uffant; u
- b. el ha passa 45 onns e la lètg ha durà almain 5 onns.

² Sch'il conjugal survivent n'ademplescha naginas da las premissas tenor l'alinea 1, ha el il dretg d'ina indemnisaziun unica en l'autezza da trais rentas annualas.

³ Il Cussegl federal regla il dretg da personas divorziadas sin prestaziuns per survivents.

Art. 19a⁵² Partenaris registrads survivents

L'artitgel 19 vala tenor il senn per il partenari registrà survivent.

Art. 20 Orfens

Ils uffants dal defunct han il dretg da rentas per orfens; uffants confidads mo, sch'il defunct aveva da procurar per lur mantegniment.

Art. 20a⁵³ Ulteriurs beneficiaris

¹ Ultra da las personas che han il dretg sin prestaziuns tenor ils artitgels 19 e 20⁵⁴ po l'instituziun da prevenziun prevair ils suandants beneficiaris da prestaziuns per survivents en ses reglament:

⁵⁰ SR **830.1**

⁵¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBl **2000** 2637).

⁵² Integrà tras la cifra 29 da l'aggiunta da la Lescha da partenadi dals 18 da zer. 2004 (AS **2005** 5685; BBl **2003** 1288). Versiun tenor la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2016 (adopziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2018 (AS **2017** 3699; BBl **2015** 877).

⁵³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBl **2000** 2637).

⁵⁴ Oz: art. 19, 19a e 20.

- a. persunas natiralas ch'èn vegnidas sustegnidas en moda considerabla da la persuna assicurada, u la persuna che ha manà senza interrupziun ina communidad da vita cun la persuna assicurada durant ils ultims 5 onns avant sia mort u che sto procurar per il mantegniment d'in u da plirs uffants cuminaivels;
- b. en cas da mancanza da beneficiaris tenor la litera a: ils uffants dal defunct che n'adempleschan betg las premissas tenor l'artitgel 20, ils geniturs u ils fragliuns;
- c. en cas da mancanza da beneficiaris tenor las literas a e b: ils ulteriurs ertaivels legals, cun exclusiun da la communidad, en la dimensiun:
 1. da las contribuziuns ch'eran vegnidas pajadas da la persuna assicurada, u
 2. da 50 pertschient dal chapital da prevenziun.

² Nagin dretg da prestaziuns per survivents tenor l'alinea 1 litera a n'exista, sch'il beneficiari retira ina renta per vaivs.

Art. 21⁵⁵ Autezza da la renta

¹ Tar la mort d'ina persuna assicurada importa la renta per vaivs 60 pertschient e la renta per orfens 20 pertschient da la renta d'invaliditad entira, da la quala la persuna assicurada avess gi il dretg.

² Tar la mort d'ina persuna che ha retratg ina renta da vegliadetgna u d'invaliditad importa la renta per vaivs 60 pertschient e la renta per orfens 20 pertschient da l'ultima renta da vegliadetgna u d'invaliditad pajada.

³ Parts da rentas ch'èn vegnidas concedidas al conjugal creditur en il rom d'ina cumpensaziun da la prevenziun professiunala tenor l'artitgel 124a CCS⁵⁶ n'appartegnan betg a l'ultima renta da vegliadetgna u d'invaliditad pajada a la persuna assicurada tenor l'alinea 2.⁵⁷

⁴ Sch'ina renta per uffants n'è betg stada pertutgada d'ina cumpensaziun da la prevenziun professiunala tenor ils artitgels 124 u 124a CCS, vegn la renta per orfens calculada sin las medemas basas sco la renta per uffants.⁵⁸

Art. 22 Cumenzament e fin dal dretg

¹ Il dretg d'ina prestaziun per survivents cumenza cun la mort da la persuna assicurada, il pli baud dentant cur ch'il dretg sin il salari entir finescha.

⁵⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigor dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637). Vesair er las disposiziuns transitoricas da la midada dals 3 d'oct. 2003 a la fin da quest decret.

⁵⁶ SR 210

⁵⁷ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigor dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBl 2013 4887).

⁵⁸ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigor dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBl 2013 4887).

² Il dretg da prestaziuns per vaivs scada, sch'il conjugal vaiv marida puspè u sch'el mora.⁵⁹

³ Il dretg da prestaziuns per orfens scada, sche l'orfen mora u cur ch'el cumplenscha il 18. onn da vegliadetgna. Quest dretg exista dentant vinavant fin a la cumplenda dal 25. onn da vegliadetgna per uffants:

- a. fin ch'els termineschan la scolaziun;
- b.⁶⁰ fin ch'els cuntanschan l'abiltad da gudogn, uschenavant ch'els han in grad d'invaliditad d'almain 70 pertschient.

⁴ Sche la persuna assicurada n'era – al cumenzament dal dretg da prestaziun – betg affiliada a l'instituziun da prevenziun che ha da pajar las prestaziuns, sto quella instituziun da prevenziun, a la quala ella è stada affiliada sco ultim, pajar prestaziuns preliminaras. Sche l'instituziun da prevenziun che ha da pajar las prestaziuns è confermada, po l'instituziun da prevenziun che ha da pajar prestaziuns preliminaras prender regress sin quella.⁶¹

3. secziun Prestaziuns d'invaliditad

Art. 23⁶² Dretg da prestaziun

Il dretg da prestaziuns d'invaliditad han personas che:

- a. han in grad d'invaliditad d'almain 40 pertschient en il senn da la AI ed eran assicuradas il mument da l'entrada da l'incapacitad da lavurar, ch'è stada il motiv da l'invaliditad;
- b. avevan – al cumenzament da l'activitad da gudogn – ina incapacitad da lavurar da 20 fin 40 pertschient en consequenza d'ina menda da naschienscha ed eran assicuradas, cur che l'incapacitad da lavurar, ch'è stada il motiv da l'invaliditad, è s'augmentada ad almain 40 pertschient;
- c. èn daventadas invalidas sco minorennas (art. 8 al. 2 LPG⁶³) ed avevan per via da quai – al cumenzament d'ina activitad da gudogn – ina incapacitad da lavurar da 20 fin 40 pertschient ed eran assicuradas, cur che l'incapacitad da lavurar, ch'è stada il motiv da l'invaliditad, è s'augmentada ad almain 40 pertschient.

⁵⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637).

⁶⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637).

⁶¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637).

⁶² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637).

⁶³ SR 830.1

Art. 24⁶⁴ Autezza da la renta

¹ La persuna assicurada ha il dretg:

- a. d'ina renta d'invaliditad entira, sch'ella ha in grad d'invaliditad d'almain 70 pertschient en il senn da la AI;
- b. da trais quarts d'ina renta d'invaliditad, sch'ella ha in grad d'invaliditad d'almain 60 pertschient;
- c. d'ina mesa renta d'invaliditad, sch'ella ha in grad d'invaliditad d'almain 50 pertschient;
- d. d'in quart d'ina renta d'invaliditad, sch'ella ha in grad d'invaliditad d'almain 40 pertschient.

² La renta d'invaliditad vegn calculada tenor la medema tariffa da conversiun sco la renta da vegliadetgna al 65. onn da vegliadetgna⁶⁵. Per las persunas assicuradas da la generaziun transitorica vala la tariffa da conversiun fixada dal Cussegl federal tenor la litera b da las disposiziuns transitoricas da la 1. revisiun da la LPP dals 3 d'october 2003.

³ Il dabun da vegliadetgna ch'è decisiv per la calculaziun consista:

- a. dal dabun da vegliadetgna che la persuna assicurada ha acquistà fin al cumenzament dal dretg sin la renta d'invaliditad;
- b. da la summa da las bunificaziuns da vegliadetgna per ils onns che mancan fin a la vegliadetgna ordinaria da renta, senza tschains.

⁴ Questas bunificaziuns da vegliadetgna vegnan calculadas sin basa dal salari coordinà da la persuna assicurada durant ses ultim onn d'assicuranza tar l'instituziun da prevenziun.

⁵ La renta d'invaliditad vegn adattada, sch'ina summa tenor l'artitgel 124 alinea 1 CCS⁶⁶ vegn transferida en il rom d'ina cumpensaziun da la prevenziun professiunala. Il Cussegl federal regla la calculaziun da l'adattaziun.⁶⁷

Art. 25 Renta per uffants

¹ Persunas assicuradas che retiran ina renta d'invaliditad han – sch'ellas murissan – il dretg d'ina renta per uffants en l'autezza da la renta per orfens, e quai per mintga uffant che pudess far valair ina renta per orfens. La renta per uffants vegn calculada tenor las medemas reglas sco la renta d'invaliditad.

⁶⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigor dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637). Vesair er las disposiziuns transitoricas da la midada dals 3 d'oct. 2003 a la fin da quest decret.

⁶⁵ Dapi il 1. da schan. 2005: vegliadetgna da renta 64 per dunnas (art. 62a al. 2 lit. c da l'O dals 18 d'avr. 1984 davart la prevenziun professiunala per vegls, survivents ed invaliditad en la versiun da la midada dals 18 d'avust 2004; AS 2004 4279 4653).

⁶⁶ SR 210

⁶⁷ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigor dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBl 2013 4887).

2 Il dretg d'ina renta per uffants ch'exista il mument ch'ina procedura da divorzi vegn iniziada, n'è betg tangà da la cumpensaziun da la prevenziun professiunala tenor ils artitgels 124 e 124a CCS^{68, 69}

Art. 26 Cumenzament e fin dal dretg

¹ Per il cumenzament dal dretg sin prestaziuns d'invaliditad valan tenor il senn las disposiziuns correspundentas da la Lescha federala dals 19 da zercladur 1959⁷⁰ davart l'assicuranza d'invaliditad (art. 29 LAI).⁷¹

² En sias disposiziuns reglamentaricas po l'instituziun da prevenziun prevair ch'il dretg vegnia suspendì, uschè ditg che la persuna assicurada survegn il salari entir.

³ Il dretg scada cun la mort da la persuna che ha il dretg sin prestaziuns u, cun resalva da l'artitgel 26a, cun la fin da l'invaliditad.⁷² Per persunas assicuradas ch'èn suttemessas a l'assicuranza obligatorica tenor l'artitgel 2 alinea 3 u che cuntinue-schan voluntarmain cun lur prevenziun tenor l'artitgel 47 alinea 2, scada la renta d'invaliditad il pli tard al cumenzament dal dretg sin ina prestaziun da vegliadetgna (art. 13 al. 1).⁷³

⁴ Sche la persuna assicurada n'è – al cumenzament dal dretg da prestaziun – betg affiliada a l'instituziun da prevenziun che ha da pagar las prestaziuns, sto quella instituziun da prevenziun, a la quala ella è stada affiliada sco ultim, pagar prestaziuns preliminaras. Sche l'instituziun da prevenziun che ha da pagar las prestaziuns è confermada, po l'instituziun da prevenziun che ha da pagar prestaziuns preliminaras prender regress sin quella.⁷⁴

Art. 26a⁷⁵ Continuuaziun provisorica da l'assicuranza e mantegniment dal dretg da prestaziun en cas che la renta da l'assicuranza d'invaliditad vegn reducida u abolida

¹ Sche la renta da l'assicuranza d'invaliditad vegn reducida u abolida suenter la sminuaziun dal grad d'invaliditad, resta la persuna pertutgada assicurada durant 3 onns sut las medemas cundiziuns tar l'instituziun da prevenziun che ha da pagar las pre-

⁶⁸ SR 210

⁶⁹ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

⁷⁰ SR 831.20. Oz: art. 28 al. 1 e 29 al. 1–3 LAI.

⁷¹ Versiun tenor la cifra II 3 da la LF dals 9 d'oct. 1986 (2. revisiun da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 1988 (AS 1987 447; BBI 1985 I 17).

⁷² Versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta da la LF dals 18 da mars 2011 (6. revisiun da la AI, emprim pachet da mesiras), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 5659; BBI 2010 1817). Vesair er la disposiziun finala da la midada dals 18 da mars 2011 a la fin da quest text.

⁷³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

⁷⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

⁷⁵ Integrà tras la cifra 6 da l'aggiunta da la LF dals 18 da mars 2011 (6. revisiun da la AI, emprim pachet da mesiras), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 5659; BBI 2010 1817).

staziuns, premess ch'ella saja sa participada a mesiras da reintegraziun tenor l'artigel 8a LAI⁷⁶ avant la reducziun u l'aboliziun da la renta, u premess che la renta saja vegnida reducida u abolida perquai ch'ella ha recumenzà cun in'activitad da gudogn u perquai ch'il grad d'occupaziun è vegnì augmentà.

² La garanzia tras l'assicuranza ed il dretg da prestaziun cuntinueschan, uschè ditg che la persuna assicurada retira ina prestaziun transitorica tenor l'artigel 32 LAI.

³ Durant la cuntinuaziun da l'assicuranza e durant il mantegniment dal dretg da prestaziun po l'instituziun da prevenziun reducir la renta d'invaliditad tut tenor il grad d'invaliditad sminuì da la persuna assicurada, dentant mo tant enavant, sco quai che la reducziun vegn cumpensada tras entradas supplementaras da la persuna assicurada.

4. chapitel

Prestaziun da libra circulaziun e promoziun da la proprietad d'abitaziuns⁷⁷

1. secziun Prestaziun da libra circulaziun⁷⁸

Art. 27⁷⁹

Per la prestaziun da libra circulaziun vala la LFLP⁸⁰.

Art. 28–30⁸¹

2. secziun⁸² Promoziun da la proprietad d'abitaziuns

Art. 30a Noziun

Sco instituziun da prevenziun en il senn da questa secziun valan tut las instituziuns ch'èn inscrittas en il register da la prevenziun professiunala u che mantegnan en in'otra furma la protecziun da prevenziun tenor l'artigel 1 LFLP⁸³.

⁷⁶ SR 831.20

⁷⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 1993 davart la promoziun da la proprietad d'abitaziuns cun meds da la prevenziun professiunala, en vigur dapi il 1. da schan. 1995 (AS 1994 2372; BBl 1992 VI 237).

⁷⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 1993 davart la promoziun da la proprietad d'abitaziuns cun meds da la prevenziun professiunala, en vigur dapi il 1. da schan. 1995 (AS 1994 2372; BBl 1992 VI 237).

⁷⁹ Versiun tenor la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 17 da dec. 1993 davart la libra circulaziun, en vigur dapi il 1. da schan. 1995 (AS 1994 2386; BBl 1992 III 533).

⁸⁰ SR 831.42

⁸¹ Aboli tras la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 17 da dec. 1993 davart la libra circulaziun, en vigur dapi il 1. da schan. 1995 (AS 1994 2386; BBl 1992 III 533).

⁸² Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 1993 davart la promoziun da la proprietad d'abitaziuns cun meds da la prevenziun professiunala, en vigur dapi il 1. da schan. 1995 (AS 1994 2372; BBl 1992 VI 237).

⁸³ SR 831.42

Art. 30b Impegnaziun

La persuna assicurada po impegnar il dretg sin prestaziuns da prevenziun u ina contribuziun fin a l'autezza da sia prestaziun da libra circulaziun tenor l'artitgel 331d dal Dretg d'obligaziuns⁸⁴.

Art. 30c Retratga anticipada

¹ Fin a 3 onns avant il cumenzament dal dretg sin prestaziuns da vegliadetgna po la persuna assicurada pretender da sia instituziun da prevenziun il pajament d'in import per la proprietad d'abitar per ses agen basegn.

² Fin al 50. onn da vegliadetgna dastgan persunas assicuradas retrair in import fin a l'autezza da la prestaziun da libra circulaziun. Personas assicuradas che han surpassà il 50. onn da vegliadetgna dastgan retrair maximalmain la prestaziun da libra circulaziun, da la quala ellas avessan gi il dretg al 50. onn da vegliadetgna, u la mesadad da la prestaziun da libra circulaziun, da la quala ellas han il dretg il mument da la retratga.

³ La persuna assicurada po applitgar quest import er per acquistar certificats da participaziun d'ina societad per la construcziun d'abitaziuns u participaziuns sumegliantas, sch'ella dovra sezza l'abitaziun che vegn cofinanziada en questa moda.

⁴ Tras la retratga vegn reduci a medem temp il dretg sin prestaziuns da prevenziun tenor ils reglaments da prevenziun respectivs e tenor las basas tecnicas da l'instituziun da prevenziun. Per evitar ina diminuziun da la protecziun da prevenziun pervia d'ina reducziun da las prestaziuns en cas da mort u d'invaliditad, offrescha l'instituziun da prevenziun in'assicuranza supplementara u intermediéscha ina tala.

⁵ Sche la persuna assicurada è maridada u viva en partenadi registrà, èn la retratga e mintga ulteriura constituziun d'in dretg da pegn immobigliar permessas mo, sche ses conjugal u ses partenari registrà dat il consentiment en scrit. Sch'i n'è betg pussaivel da survegnir il consentiment u sch'el consentiment vegn refusà, po la persuna assicurada appellar a la dretgira civila.⁸⁵

⁶ Sche la lètg vegn divorziada u sch'il partenadi registrà vegn schlià giudizialmain avant l'entrada d'in cas da prevenziun, vala la retratga anticipada sco prestaziun da libra circulaziun e vegn partida tenor l'artitgel 123 CCS⁸⁶, tenor ils artitgels 280 e 281 dal Cudesch da procedura civila⁸⁷ e tenor ils artitgels 22–22b LFLP^{88, 89}

⁷ Sche la retratga anticipada u l'impegnaziun mettan en dumonda la liquiditad da l'instituziun da prevenziun, po quella suspender la liquidaziun da las dumondas cor-spudentas. En ses reglament fixescha ella in urden da prioritads per suspender

⁸⁴ SR 220

⁸⁵ Versiun tenor la cifra 4 da l'agiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

⁸⁶ SR 210

⁸⁷ SR 272

⁸⁸ SR 831.42

⁸⁹ Versiun tenor la cifra 4 da l'agiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

questas retratgas anticipadas respectivamain questas impegnaziuns. Il Cussegl federal regla ils detagls.

Art. 30d Restituziun

¹ La persuna assicurada u ses ertavels ston restituir l'import retratg a l'instituziun da prevenziun, sche:

- a. la proprietad d'abitar vegn alienada;
- b. i vegnan concedids dretgs sin questa proprietad d'abitar, che correspundan economicamain ad in'alienaziun; u
- c. i n'è da pajar nagina prestaziun da prevenziun tar la mort da la persuna assicurada.

² La persuna assicurada po dal rest restituir da tut temp l'import retratg, resguardond las cundiziuns da l'alineia 3.

³ La restituziun è admissibla fin:

- a. 3 onns avant il cumenzament dal dretg sin prestaziuns da vegliadetgna;
- b. a l'entrada d'in auter cas da prevenziun; u
- c. al pajament da la prestaziun da libra circulaziun en daner blut.

⁴ Sche la persuna assicurada vul puspè investir entaifer 2 onns il retgav da l'alienaziun da la proprietad d'abitar en la dimensiun da la retratga anticipada per sia proprietad d'abitar, po ella transferir quest import ad ina instituziun da libra circulaziun.

⁵ Tar l'alienaziun da la proprietad d'abitar sa restrenscha l'obligaziun da restituziun al retgav. Sco retgav vala il pretsch da vendita, minus ils debits ipotecars e las taxas che vegnan adossadas al vendider tras lescha.

⁶ Imports restituids vegnan attribuids al dabun da vegliadetgna tenor l'artitgel 15 ed a l'ulteriur dabun da prevenziun en la medema relaziun sco tar la retratga anticipada.⁹⁰

Art. 30e Garanzia da l'intent da prevenziun

¹ La persuna assicurada u ses ertavels dastgan alienar la proprietad d'abitar mo cun resalva da l'artitgel 30d. Sco alienaziun vala er la concessiun da dretgs che correspundan economicamain ad in'alienaziun. Betg sco alienaziun na vala percenter il transferiment da la proprietad d'abitar ad in beneficiari en il senn dal dretg da prevenziun. Quel è suttamess a la medema restricziun d'alienaziun sco la persuna assicurada.

² La restricziun d'alienaziun tenor l'alineia 1 sto vegnir menziunada en il register funsil. L'instituziun da prevenziun sto annunziar la menziun a l'uffizi dal register funsil il medem mument sco il pajament da la retratga anticipada respectivamain sco la realisaziun dal pegn dal dabun da prevenziun.

⁹⁰ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBl 2013 4887).

³ La menziun dastga vegnir stizzada:

- a. 3 onns avant il cumenzament dal dretg sin prestaziuns da vegliadetgna;
- b. suenter l'entrada d'in auter cas da prevenziun;
- c. tar il pajament da la prestaziun da libra circulaziun en daner blut; u
- d. sch'i vegn cumprovà che l'import investì en la proprietad d'abitar è vegni transferì tenor l'artigel 30d a l'instituziun da prevenziun da la persuna assicurada u ad ina instituziun da libra circulaziun.

⁴ Sche la persuna assicurada utilisescha la retratga anticipada per acquistar certificats da participaziun d'ina societad per la construcziun d'abitaziuns u participaziuns sumegliantas, sto ella depositar quests certificats u questas participaziuns per garantir l'intent da prevenziun.

⁵ Avant il pajament da la retratga anticipada respectivamain avant l'impegnaziun dal dabun da prevenziun sto la persuna assicurada domiciliada a l'exteriur cumprovar ch'ella utilisescha ils meds da la prevenziun professiunala per sia proprietad d'abitar.

⁶ L'obligaziun ed il dretg da restituziun existan fin a 3 onns avant il cumenzament dal dretg sin prestaziuns da vegliadetgna, fin a l'entrada d'in auter cas da prevenziun u fin al pajament en daner blut.

Art. 30f⁹¹ Restricziuns durant ina sutgaranzia

¹ En ses reglament po l'instituziun da prevenziun prevair che l'impegnaziun, la retratga anticipada e la restituziun pon vegnir restrenschidas durant ina perioda da sutgaranzia areguard il temp ed areguard l'import u vegnir refusadas dal tutfatg.

² Il Cussegl federal fixescha las premissas, sut las qualas las restricziuns tenor l'aliinea 1 èn admissiblas, e determinescha lur dimensiun.

Art. 30g⁹² Disposiziuns executivas

Il Cussegl federal determinescha:

- a. ils intents d'utilisaziun admissibels e la noziun «proprietad d'abitaziuns per l'agen basegn» (art. 30c al. 1);
- b. las premissas che ston esser ademplidas per acquistar certificats da participaziun d'ina societad per la construcziun d'abitaziuns u participaziuns sumegliantas (art. 30c al. 3);
- c. l'import minimal per la retratga (art. 30c al. 1);
- d. las modalitads da l'impegnaziun, da la retratga anticipada, da la restituziun e da la garanzia da l'intent da prevenziun (art. 30b–30e);

⁹¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da zer. 2004, en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 4635; BBl 2003 6399).

⁹² Oriundamain: art. 30f.

- e. l'obligaziun da las instituziuns da prevenziun d'infurmar las persunas assicuradas – en cas d'ina impegnaziun u d'ina retratga anticipada – davart las consequenzas per lur prestaziuns da prevenziun, davart la pussaivladad da far in'assicuranza supplementara per las ristgas mort u invaliditad e davart las consequenzas fiscalas.

5. chapitel Generaziun d'entrada

Art. 31 Princip

A la generaziun d'entrada appartegnan las persunas che han cumplenì il 25. onn da vegliadetgna e n'han betg anc cuntanschi la vegliadetgna da renta il mument da l'entrada en vigur da questa lescha.

Art. 32 Disposiziuns spezialas da las instituziuns da prevenziun

¹ En il rom da sias pussaivladads finanzialas sto mintga instituziun da prevenziun decretar disposiziuns spezialas a favur da la generaziun d'entrada e favurisar en quest connex en spezial las persunas assicuradas pli veglias, cunzunt talas cun pitschnas entradas.

² Sche persunas assicuradas han dretgs da prestaziuns sin basa da relaziuns da prevenziun ch'existan il mument da l'entrada en vigur da questa lescha, pon l'instituziun da prevenziun tegnair quint da tals.

Art. 33⁹³

5a. chapitel⁹⁴

Facilitaziun per lavurants pli vegls da sa participar al martgà da lavur

Art. 33a Cuntinuaziun da l'assicuranza sin il nivel da l'ultim salari assicurà

¹ En ses reglament po l'instituziun da prevenziun prevar la pussaivladad per persunas assicuradas, da las qualas il salari sa reducescha per maximalmain la mesadad suenter il 58. onn da vegliadetgna, da dumandar che lur prevenziun vegnia cuntinuada sin il nivel da l'ultim salari assicurà.

² L'assicuranza sin il nivel da l'ultim salari assicurà po vegnir cuntinuada fin maximalmain a la vegliadetgna reglamentarica ordinaria da renta.

⁹³ Aboli tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

⁹⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 11 da dec. 2009 (mesiras per facilitar a lavurants pli vegls da sa participar al martgà da lavur), en vigur dapi il 1. da schan. 2011 (AS 2010 4427; BBI 2007 5669).

³ Las contribuziuns per la cuntinuaziun da l'assicuranza sin il nivel da l'ultim salari assicurà èn exceptadas da la paritad da las contribuziuns tenor l'artitgel 66 alinea 1 da questa lescha e tenor l'artitgel 331 alinea 3 dal Dretg d'obligaziuns⁹⁵. Il reglament po prevair contribuziuns dal patrun per questa cuntinuaziun da l'assicuranza mo, sch'il patrun dat ses consentiment.

Art. 33b Activitad da gudogn suenter la vegliadetgna ordinaria da renta

En ses reglament po l'instituziun da prevenziun prevair la pussaivladad per persunas assicuradas da dumandar che lur prevenziun vegnia continuada fin a la fin da l'activitad da gudogn, dentant maximalmain fin a la cumplenida dal 70. onn da vegliadetgna.

6. chapitel Disposiziuns cuminaivlas per las prestaziuns

Art. 34 Autezza da la prestaziun en cas spezials

¹ Il Cussegl federal regla la calculaziun da las prestaziuns en cas spezials, particularmain sche:

- a.⁹⁶ l'onn d'assicuranza decisiv tenor l'artitgel 24 alinea 4 n'è betg cumplet u la persuna assicurada n'era betg abla da lavurar cumplainmain durant quest temp;
- b. la persuna assicurada retira gia ina renta d'invaliditad u ha retratg ina prestaziun d'invaliditad tenor questa lescha a l'entrada d'in auter cas d'assicuranza.

² ...⁹⁷

Art. 34a⁹⁸ Coordinaziun e prestaziun preliminar

¹ L'instituziun da prevenziun po reducir las prestaziuns per survivents e las prestaziuns d'invaliditad, sche quellas surpissan, ensemen cun autras prestaziun da medem gener ed intent sco er cun autras entradas imputablas, 90 pertschient dal salari che la persuna assicurada ha presuntivamain pers.⁹⁹

⁹⁵ SR 220

⁹⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637).

⁹⁷ Aboli tras la cifra 10 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

⁹⁸ Integrà tras la cifra 10 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

⁹⁹ Versiun tenor la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 25 da sett. 2015 (assicuranza d'accidents e prevenziun d'accidents), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 4375; BBl 2008 5395, 2014 7911).

² Sche prestaziuns tenor questa lescha concurrin cun prestaziuns da medem gener d'autras assicuranzas socialas, vegn applitgà l'artitgel 66 alinea 2 LPGA¹⁰⁰. Sch'i vegnan pajadas rentas per conjugals e per orfens en cas da prestaziuns da prevenziun insufficientas tenor l'artitgel 54 da la Lescha federala dals 19 da zercladur 1992¹⁰¹ davart l'assicuranza militara, na dastgan las prestaziuns da questa lescha betg vegnir reducidas.

³ Per la prestaziun preliminar valan ils artitgels 70 e 71 LPGA.

⁴ La reducziun d'autras prestaziuns il mument che la vegliadetgna ordinaria da renta vegn cuntanschida, sco er la reducziun u la refusa d'autras prestaziuns en cas da culpa na ston betg vegnir compensadas.¹⁰²

⁵ Il Cussegl federal regla:

- a. las prestaziuns e las entradas imputablas sco er il salari pers presuntivamain;
- b. la calculaziun da la reducziun da las prestaziuns tenor l'aleina 1, sche autras prestaziuns tenor l'aleina 4 vegnan reducidas;
- c. la coordinaziun cun diarias per personas malsaunas.¹⁰³

Art. 34b¹⁰⁴ Subrogaziun

A partir dal mument da l'eveniment entra l'instituziun da prevenziun en ils dretgs da la persuna assicurada, da ses survivents e d'ulteriurs beneficiaris tenor l'artitgel 20a envers ina terza persuna ch'è responsabla per il cas d'assicuranza, fin a l'atezza da las prestaziuns legalas.

Art. 35 Reducziun da las prestaziuns en cas da greva culpa

Sche la AVS/AI reducescha, retira u refusa ina prestaziun, perquai che la persuna che ha il dretg sin la prestaziun ha chaschunà la mort u l'invaliditad tras greva culpa u s'oppona ad ina mesira d'integraziun da la AI, po l'instituziun da prevenziun reducir sias prestaziuns en la medema dimensiun.

Art. 35a¹⁰⁵ Restituziun da prestaziuns retratgas nungiustifitgadamain

¹ Prestaziuns retratgas nungiustifitgadamain ston vegnir restituidas. D'ina restituziun poi vegnir desisti, sch'il retschavider da la prestaziun era da buna fai e sche la restituziun chaschunass ina gronda direzza per el.

¹⁰⁰ SR 830.1

¹⁰¹ SR 833.1

¹⁰² Integrà tras la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 25 da sett. 2015 (assicuranza d'accidents e prevenziun d'accidents), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 4375; BBI 2008 5395, 2014 7911).

¹⁰³ Integrà tras la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 25 da sett. 2015 (assicuranza d'accidents e prevenziun d'accidents), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 4375; BBI 2008 5395, 2014 7911).

¹⁰⁴ Integrà tras la cifra 1 da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

¹⁰⁵ Integrà tras la cifra 1 da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

² Il dretg da restituziun surannescha 1 onn suenter che l'instituziun da prevenziun ha survegni enconuschientscha da la retratga nungiustifitgada, dentant il pli tard 5 onns suenter il pajament da la prestaziun. Sch'il dretg da restituziun vegn deducì d'in malfatg, per il qual il dretg penal prescriba ina surannaziun pli lunga, è decisiva questa surannaziun.

Art. 36¹⁰⁶ Adattaziun al svilup dals pretschs

¹ Suenter che las rentas per survivents e las rentas d'invaliditad èn vegnidas pajadas durant passa 3 onns, vegnan ellas adattadas al svilup dals pretschs tenor l'ordinaziun dal Cussegl federal fin a la cumplenida da la vegliadetgna ordinaria da renta.

² Las rentas per survivents e las rentas d'invaliditad che na ston betg vegnir adattadas al svilup dals pretschs tenor l'alineia 1, sco er las rentas da vegliadetgna vegnan adattadas al svilup dals pretschs tenor las pussaivladads finanzialas da l'instituziun da prevenziun. L'organ paritetic u l'organ suprem da l'instituziun da prevenziun decida annualmain, sche ed en tge dimensiun che las rentas vegnan adattadas.

³ En ses quint annual u en ses rapport annual explitgescha l'instituziun da prevenziun ils conclus tenor l'alineia 2.

⁴ L'artitgel 65d/alineia 3 è applitgabel per adattaziuns al svilup dals pretschs che l'organ paritetic da l'instituziun da prevenziun ha concludì tegnend quint da la situaziun finanziaria da l'instituziun da prevenziun.¹⁰⁷

Art. 37¹⁰⁸ Furma da las prestaziuns

¹ Las prestaziuns da vegliadetgna, per survivents e d'invaliditad vegnan per regla pajadas sco renta.

² La persuna assicurada po pretender ch'in quart da ses dabun da vegliadetgna ch'è decisiv per calcular las prestaziuns da vegliadetgna effectivamain retratgas (art. 13 e 13a¹⁰⁹), vegnia pajada ad ella sco cumpensaziun en chapital.

³ Empè da la renta po l'instituziun da prevenziun pajar ina cumpensaziun en chapital, sche la renta da vegliadetgna u d'invaliditad importa main che 10 pertschient, la renta per vaivs main che 6 pertschient u la renta per orfens main che 2 pertschient da la renta minimala da vegliadetgna da la AVS.

⁴ En ses reglament po l'instituziun da prevenziun prevair che:

- a. las personas che han il dretg sin prestaziuns possian tscherner ina cumpensaziun en chapital empè d'ina renta da vegliadetgna, per survivents u d'invaliditad;

¹⁰⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637). Vesair er las disposiziuns transitoricas da la midada dals 3 d'oct. 2003 a la fin da quest decret.

¹⁰⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da zer. 2004, en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 4635; BBI 2003 6399).

¹⁰⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

¹⁰⁹ L'art. 13a era previs en la 11. revisiun da la AVS dals 3 d'oct. 2003, ch'è vegnida refusada en la votaziun dal pievel dals 16 da matg 2004 (vesair BBI 2004 3943).

- b. las persunas che han il dretg sin prestaziuns stoppian observar in tshert termin per far valair la cumpensaziun en chapital.

5 ...¹¹⁰

Art. 37a¹¹¹ Consentiment en cas d'ina cumpensaziun en chapital

¹ Sche la persuna assicurada è maridada u viva en partenadi registrà, è il pajament da la cumpensaziun en chapital tenor l'artitgel 37 alineas 2 e 4 permess mo, sche ses conjugal u ses partenari registrà dat il consentiment en scrit. Sch'i n'è betg pussaivel da survegnir il consentiment u sch'il consentiment vegn refusà, po la persuna assicurada appellar a la dretgira civila.

² Uschè ditg che la persuna assicurada na preschenta betg il consentiment tenor l'alinia 1, na debitescha l'instituziun da prevenziun nagin tschains sin la cumpensaziun en chapital.

Art. 38 Pajament da las rentas

Las rentas vegnan per regla pajadas mintga mais. Per il mais ch'il dretg scada vegn la renta pajada cumplainamain.

Art. 39 Cessiun, impegnaziun e scuntrada

¹ Avant la scadenza na po il dretg da prestaziun ni vegnir impegnà ni vegnir cedi. L'artitgel 30b resta resalvà.¹¹²

² Il dretg da prestaziun dastga mo vegnir cumpensà cun pretensiuns ch'il patrun ha cedi a l'instituziun da prevenziun, sche las pretensiuns sa refereschan a contribuiziuns che n'èn betg vegnidas deducidas dal salari.

³ Acts giuridics che cuntrafan a questas disposiziuns èn nunvalaivels.

Art. 40¹¹³

¹¹⁰ Aboli tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBl 2013 4887).

¹¹¹ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBl 2013 4887).

¹¹² Versiun da la segunda frasa tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 1993 davart la promozion da la proprietad d'abitaziuns cun meds da la prevenziun professiunala, en vigur dapi il 1. da schan. 1995 (AS 1994 2372; BBl 1992 VI 237).

¹¹³ Aboli tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 1993 davart la promozion da la proprietad d'abitaziuns cun meds da la prevenziun professiunala, en vigur dapi il 1. da schan. 1995 (AS 1994 2372; BBl 1992 VI 237).

Art. 41¹¹⁴ Surannaziun da dretgs e conservaziun da documents da prevenziun

¹ Ils dretgs da prestaziuns na suranneschan betg, sche las personas assicuradas n'han betg bandunà l'instituziun da prevenziun, cur ch'il cas d'assicuranza resulta.

² Pretensiuns sin contribuziuns e prestaziuns periodicas suranneschan suenter 5 onns, autras pretensiuns suenter 10 onns. Ils artitgels 129–142 dal Dretg d'obligaziuns¹¹⁵ èn applitgabels.

³ Dabuns ch'èn deponids sin contos u sin polissas da libra circulaziun tenor l'artitgel 10 da l'Ordinaziun dals 3 d'october 1994¹¹⁶ davart la libra circulaziun vegnan transferids 10 onns suenter la vegliadetgna ordinaria da renta (art. 13) al fond da garanzia; quel als utilisescha per finanziair l'Uffizi central da la 2. pitga.

⁴ Sch'i n'è betg pussaivel d'eruir la data da naschienscha exacta da la persuna assicurada, vegnan ils dabuns da libra circulaziun, per ils quals las instituziuns che als administreschan n'han survegni durant 10 onns naginas novitads da la persuna assicurada u da ses ertavels, administrads vinavant da questas instituziuns fin l'onn 2010. Suenter vegnan transferids er quests dabuns al fond da garanzia; quel als utilisescha tenor l'alineia 3.

⁵ Il fond da garanzia ademplescha pretensiuns sin dabuns ch'èn vegnids transferids ad el tenor ils alineas 3 e 4, uschenavant che lur existenza vegn cumprovada da la persuna assicurada u da ses ertavels.

⁶ Pretensiuns che na vegnan betg fatgas valair tenor l'alineia 5, suranneschan cur che la persuna assicurada ha cumpleni u avess cumpleni ses 100. onn da vegliadetgna.

⁷ Ils alineas 1–6 èn applitgabels er per obligaziuns che resultan da contracts tranter las instituziuns da prevenziun e las societads d'assicuranza ch'èn suttamessas a la surveglianza da las assicuranzas.

⁸ Il Cussegl federal decretescha disposiziuns davart la conservaziun da documents da prevenziun en vista al fatg che las personas assicuradas fan valair lur dretgs.

2. titel

Assicuranza obligatorica da las personas cun activitad da gudogn independenta

Art. 42 Assicuranza da vegliadetgna, da mort e d'invaliditad

Sche las personas cun activitad da gudogn independenta èn assicuradas obligatoricamain per las ristgas vegliadetgna, mort ed invaliditad, èn applitgabels las disposiziuns davart l'assicuranza obligatorica dals lavurants.

¹¹⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

¹¹⁵ SR 220

¹¹⁶ SR 831.425

Art. 43 Assicuranza da singulas ristgas

¹ Sche l'assicuranza obligatorica cumpiglia mo las ristgas mort ed invaliditad, po il Cussegl federal permetter in sistem da prestaziuns che divergescha dal sistem da l'assicuranza obligatorica dals lavurants.

² Las disposiziuns davart il fond da garanzia n'èn betg applitgables.

3. titel **Assicuranza facultativa****1. chapitel** **Persunas cun activitad da gudogn independenta****Art. 44** Dretg da s'assicurar

¹ Persunas cun activitad da gudogn independenta pon sa laschar assicurar tar l'instituziun da prevenziun da lur professiun u da lur lavurants.

² Tgi che na po betg sa laschar assicurar tar ina instituziun da prevenziun, ha il dretg da sa laschar assicurar tar l'instituziun auxiliara.

Art. 45 Resalva

¹ Per las ristgas mort ed invaliditad dastga vegnir fatga ina resalva per motivs da sanadad durant maximalmain 3 onns.

² Questa resalva è inadmissibla, sche la persuna cun activitad da gudogn independenta è stada assicurada obligatoricamain durant almain 6 mais e sch'ella s'assicurescha facultativamain entaifer 1 onn.

2. chapitel **Lavurants****Art. 46** Activitad da gudogn en servetsch da plirs patruns

¹ Sch'in lavurant che stat en servetsch da plirs patruns e che ha in salari annual total da passa 21 150 francs¹¹⁷ n'è betg assicurà obligatoricamain, po el sa laschar assicurar facultativamain tar l'instituziun auxiliara ubain tar l'instituziun da prevenziun, a la quala in da ses patruns è affilià, premess che las disposiziuns reglamentaricas da questa instituziun prevesian quai.¹¹⁸

² Sch'il lavurant è gia assicurà obligatoricamain tar ina instituziun da prevenziun, po el far tar quella, uschenavant che sias disposiziuns reglamentaricas n'excludan betg quai, u tar l'instituziun auxiliara in'assicuranza supplementara per il salari ch'el survegn dals auters patruns.

¹¹⁷ Summa tenor l'art. 5 da l'O dals 18 d'avr. 1984 davart la prevenziun professionala per vegls, survivents ed invaliditad en la versiun da la midada dals 15 d'oct. 2014, en vigur dapi il 1. da schan. 2015 (AS 2014 3343).

¹¹⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

³ Al lavurant che paja directamain contribuziuns ad ina instituziun da prevenziun debitescha mintga patrun mintgamai la mesadad da las contribuziuns che tutgan al salari ch'el ha pajà. L'atezza da la contribuziun dal patrun resulta d'ina attestaziun da l'instituziun da prevenziun.

⁴ Sin dumonda dal lavurant surpiglia l'instituziun da prevenziun l'incasso tar ils patruns.

Art. 47¹¹⁹ Sortida da l'assicuranza obligatorica

¹ Sche la persuna assicurada sorta da l'assicuranza obligatorica, po ella cuntinuar cun la prevenziun u mo cun la prevenziun da vegliadetgna en la medema dimensiun tar la medema instituziun da prevenziun, sch'il reglament da tala permetta quai, u tar l'instituziun auxiliara.

² La persuna assicurada che sorta da l'assicuranza obligatorica tenor l'artitgel 2 alinea 3 po cuntinuar cun la prevenziun per las ristgas mort ed invalidad en la medema dimensiun tar l'instituziun auxiliara.¹²⁰

3. part Organisaziun

1. titel Instituziuns da prevenziun

Art. 48 Principis¹²¹

¹ Las instituziuns da prevenziun che vulan sa participar a la realisaziun da l'assicuranza obligatorica ston sa laschar inscriber en il register da la prevenziun professiunala tar l'autorità da surveglianza, a la quala ellas èn sutmessas (art. 61).

² Instituziuns da prevenziun registradas ston avair la furma giuridica d'ina fundaziun u esser instituziuns da dretg public cun atgna persunalità giuridica.¹²² Ellas ston furnir prestaziuns tenor las prescripziuns davart l'assicuranza obligatorica e vegnir organisadas, finanziadas ed administradas tenor questa lescha.

³ Ina instituziun da prevenziun vegn stritgada or dal register, sch'ella:

- a. n'ademplescha betg pli las premissas legalas per la registraziun e na fa betg las adattaziuns necessarias entaifer il termin fixà da l'autorità da surveglianza;
- b. desista da la registraziun.¹²³

¹¹⁹ Versiun tenor l'art. 117a da la LF dals 25 da zer. 1982 davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1982 2184; BBI 1980 III 489).

¹²⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

¹²¹ Versiun tenor la cifra 9 da l'aggiunta da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer da l'AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBI 2006 501).

¹²² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigur dapi il 1. da schan. 2014 (AS 2011 3385; BBI 2008 8411).

¹²³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

⁴ Las instituziuns da prevenziun registradas e las terzas persunas participadas a lur realisaziun da la prevenziun professiunala han il dretg d'utilisar sistematicamain il numer d'assicuranza da la AVS tenor las disposiziuns da la LAVS¹²⁴ per ademplir lur incumbensas legalas.¹²⁵

Art. 49¹²⁶ Champ d'atgna cumpetenzza

¹ En il rom da questa lescha èn las instituziuns da prevenziun libras en quai che riguarda la concepziun da lur prestaziuns, la finanziaziun da talas e lur organisaziun. En il reglament pon ellas prevar che prestaziuns, che surpassan las disposiziuns legalas minimalas, vegnian pajadas mo fin a la cumplenida da la vegliadetgna da renta.

² Sche l'instituziun da prevenziun conceda dapli che las prestaziuns minimalas, valan per la prevenziun pli extendida mo las prescripziuns davart:¹²⁷

- 1.¹²⁸ la definiziun ed ils princips da la prevenziun professiunala sco er dal salari assicurabel u da las entradas assicurablas (art. 1, 33a e 33b);
- 2.¹²⁹ ils acquists supplementars per la retratga anticipada da la prestaziun da vegliadetgna (art. 13a al. 8);
3. ils beneficiaris da prestaziuns per survivents (art. 20a);
- 3a.¹³⁰ l'adattaziun da la renta d'invaliditad suenter la cumpensaziun da la prevenziun professiunala (art. 24 al. 5);
- 3b.¹³¹ la cuntinuaziun provisorica da l'assicuranza ed il mantegniment dal dretg da prestaziuns en cas che la renta da l'assicuranza d'invaliditad vegn reducida u abolida (art. 26a);
4. la restituziun da prestaziuns retratgas nungiustifitgadain (art. 35a);
- 5.¹³² l'adattaziun al svilup dals pretschs (art. 36 al. 2–4);

¹²⁴ SR 831.10

¹²⁵ Integrà tras la cifra 9 da l'aggiunta da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer da l'AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBl 2006 501).

¹²⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), al. 2 cifras 7–9, 12–14, 16 (cun excepziun da l'art. 66 al. 4), 17, 19–23 e 26 en vigur dapi il 1. d'avr. 2004, al. 1 e 2 cifras 3–6, 10, 11, 15, 16 (art. 66 al. 4) e 18 en vigur dapi il 1. da schan. 2005, al. 2 cifra 1, 24 e 25 en vigur dapi il 1. da schan. 2006 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637).

¹²⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3385; BBl 2008 8411).

¹²⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 11 da dec. 2009 (mesiras per facilitar a lavurants pli vegls da sa participar al martgà da lavur), en vigur dapi il 1. da schan. 2011 (AS 2010 4427; BBl 2007 5669).

¹²⁹ La cifra 2 è obsoleta, cunquai che la 11. revisiun da la AVS dals 3 d'oct. 2003 (BBl 2004 3943) ha fatg naufragi.

¹³⁰ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBl 2013 4887).

¹³¹ Oriundamain cifra 3a. Integrà tras la cifra 6 da l'aggiunta da la LF dals 18 da mars 2011 (6. revisiun da la AI, emprim pachet da mesiras; AS 2011 5659; BBl 2010 1817).

¹³² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da zer. 2004, en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 4635; BBl 2003 6399).

- 5a.¹³³ il consentiment en cas d'ina cumpensaziun en chapital (art. 37a);
6. la surannaziun da dretgs e la conservaziun da documents da prevenziun (art. 41);
- 6a.¹³⁴ l'utilisaziun sistematica dal numer d'assicuranza da la AVS (art. 48 al. 4);
- 7.¹³⁵ l'administraziun paritetica e las incumbensas da l'organ suprem da l'instituziun da prevenziun (art. 51 ed art. 51a);
8. la responsabladad (art. 52);
- 9.¹³⁶ l'admissiun e las incumbensas dals organs da controlla (art. 52a–52e);
- 10.¹³⁷ l'integritad e la loialtad da las persunas responsablas, ils acts giuridics cun persunas da confidenza ed ils conflicts d'interess (art. 51b, 51c e 53a);
11. la liquidaziun parziala u totala (art. 53b–53d);
- 12.¹³⁸ la schliaziun da contracts (art. 53e e 53f);
13. il fond da garanzia (art. 56 al. 1 lit. c ed al. 2–5, art. 56a, 57 e 59);
- 14.¹³⁹ la surveglianza e la surveglianza suprema (art. 61–62a e 64–64c);
- 15.¹⁴⁰ ...
- 16.¹⁴¹ la segirezza finanziaria (art. 65, 65c, 65d al. 1, 2 e 3 lit. a segunda frasa e b, art. 65e, 66 al. 4, 67 e 72a–72g);
17. la trasparenza (art. 65a);
18. las retenziuns (art. 65b);
19. ils contracts d'assicuranza tranter instituziuns da prevenziun ed instituziuns d'assicuranza (art. 68 al. 3 e 4);
20. las participaziuns al surpli che resulta da contracts d'assicuranza (art. 68a);
21. l'administraziun da la facultad (art. 71);

¹³³ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

¹³⁴ Integrà tras la cifra 9 da l'aggiunta da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer da l'AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBI 2006 501).

¹³⁵ Versiun tenor la cifra 1 da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

¹³⁶ Versiun tenor la cifra 1 da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

¹³⁷ Versiun tenor la cifra 1 da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

¹³⁸ Versiun tenor la cifra 1 da la LF dals 20 da dec. 2006 (midada da l'instituziun da prevenziun), en vigur dapi il 1. da matg 2007 (AS 2007 1803; BBI 2005 5941 5953).

¹³⁹ Versiun tenor la cifra 1 da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

¹⁴⁰ Aboli tras la cifra 1 da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

¹⁴¹ Versiun tenor la cifra 1 da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3385; BBI 2008 8411).

22. la giurisdicziun (art. 73 e 74);
23. las disposiziuns penalas (art. 75–79);
24. la cumpra (art. 79b);
25. il salari assicurabel e las entradas assicurablas (art. 79c);
- 25a.¹⁴² l'elavuraziun da datas per attribuir u per verifitgar il numer d'assicuranza da la AVS (art. 85a lit. f);
- 25a.¹⁴³ la comunicaziun da datas per attribuir u per verifitgar il numer d'assicuranza da la AVS (art. 86a al. 2 lit. b^{bis});
26. l'infurmaziun da las personas assicuradas (art. 86b).

Art. 50 Disposiziuns reglamentaricas

¹ Las instituziuns da prevenziun decreteschon disposiziuns davart:

- a. las prestaziuns;
- b. l'organisaziun;
- c. l'administraziun e la finanziaziun;
- d. la controlla;
- e. la relaziun tar ils patruns, tar las personas assicuradas e tar las personas che han il dretg sin prestaziuns.

² Questas disposiziuns pon esser cuntegnidas en il document da fundaziun, en ils statuts u en il reglament. En cas d'instituziuns da dretg public po la corporaziun respectiva da dretg public decretar ubain las disposiziuns davart las prestaziuns ubain las disposiziuns davart la finanziaziun.¹⁴⁴

³ Las prescripziuns da questa lescha han la precedenza envers las disposiziuns decretadas da l'instituziun da prevenziun. Sche l'instituziun da prevenziun ha dentant pudì supponer da buna fai ch'ina da sias disposiziuns reglamentaricas stettia en accordanza cun la lescha, n'è la lescha betg applitgabla retroactivamain.

Art. 51 Administraziun paritetica

¹ Ils lavurants ed ils patruns han il dretg da delegar il medem dumber da represchentants en l'organ suprem da l'instituziun da prevenziun.¹⁴⁵

² L'instituziun da prevenziun sto garantir l'execuziun correcta da l'administraziun paritetica. En spezial ston vegnir regladas:

¹⁴² Integrà tras la cifra 9 da l'aggiunta da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer da l'AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBl 2006 501).

¹⁴³ Integrà tras la cifra 9 da l'aggiunta da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer da l'AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBl 2006 501).

¹⁴⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigur dapi il 1. da schan. 2015 (AS 2011 3385, 2013 2253; BBl 2008 8411).

¹⁴⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. d'avr. 2004 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637).

- a. l'elecziun dals represchentants da las personas assicuradas;
- b. ina represchentanza adequata da las differentas categorias da lavurants;
- c. l'administraziun paritetica da la facultad;
- d. la procedura en cas da paritad da las vuschs.

³ Las personas assicuradas elegian lur represchentants directamain u tras delegads. Sche quai n'è betg pussaivel pervia da la structura da l'instituziun da prevenziun, en spezial en cas da fundaziuns collectivs, po l'autorità da surveglianza permetter autras furmas da represchentanza. Presidià vegn l'organ paritetic en moda alternanta d'in represchentant dals lavurants e d'in represchentant dals patruns. L'organ paritetic po dentant reglar en autra moda l'attribuziun dal presidi.¹⁴⁶

⁴ Sche la procedura en cas da paritad da las vuschs n'è betg anc reglada, decida in derschader da cumpromiss neutral che vegn tscherni en encliegentscha vicendaivla. Sch'i na dat nagina encliegentscha davart il derschader da cumpromiss, vegn quel designà da l'autorità da surveglianza.

⁵ ...¹⁴⁷

⁶ e ⁷ ...¹⁴⁸

Art. 51a¹⁴⁹ Incumbensas da l'organ suprem da l'instituziun da prevenziun

¹ L'organ suprem da l'instituziun da prevenziun è responsabel per la direcziun generala da tala, procura per l'ademplant da las incumbensas legalas, fixescha las finamiras ed ils principis strategics da l'instituziun da prevenziun sco er ils meds finanzials per ademplantar questas finamiras e quests principis. El fixescha l'organisaziun da l'instituziun da prevenziun, procura per sia stabilitad finanziaria e surveglia la gestiun.

² El ademplescha las suandantas incumbensas intransferiblas e nunprivablas:

- a. fixar il sistem da finanziaziun;
- b. fixar finamiras da prestaziun e plans da prevenziun sco er ils principis per utilisar ils meds finanzials libers;
- c. decretar e midar reglaments;
- d. stabilir ed approvar il quint annual;

¹⁴⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigor dapi il 1. d'avr. 2004 (AS **2004** 1677; BBl **2000** 2637).

¹⁴⁷ Aboli tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigor dapi il 1. da schan. 2015 (AS **2011** 3385, **2013** 2253; BBl **2008** 8411).

¹⁴⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP; AS **2004** 1677; BBl **2000** 2637). Aboli tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigor dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 3393; BBl **2007** 5669).

¹⁴⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigor dapi il 1. da schan. 2012, cun excepziun da l'al. 6, en vigor dapi il 1. da schan. 2015 (AS **2011** 3385, **2013** 2253; BBl **2008** 8411).

- e. fixar l'atezza da la tariffa da tschains tecnica e da las ulteriuras basas tecnicas;
- f. fixar l'organisaziun;
- g. concepir la contabilitad;
- h. determinar il circol da personas assicuradas e garantir l'infurmaziun;
- i. garantir l'emprima scolaziun e la furmaziun supplementara dals represchentsants dals lavurants e dals patruns;
- j. nominar e revocar las personas ch'èn incumbensadas cun la gestiun;
- k. eleger e revocar l'expert per la prevenziun professiunala ed il post da revisiun;
- l. decider davart la reassicuranza totala u parziala da l'instituziun da prevenziun e davart l'eventual reassicurader;
- m. fixar las finamiras ed ils princips da l'administraziun da la facultad sco er la realisaziun e la surveglianza dal process d'investiziun;
- n. examinar periodicamain la concordanza a media ed a lunga vista tranter l'investiziun da la facultad e las obligaziuns;
- o. fixar las premissas per la recumpra da prestaziuns;
- p. en cas d'instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public: fixar la relaziun tar ils patruns affiliads e las premissas per subordinar ulteriurs patruns.

³ L'organ suprem da l'instituziun da prevenziun po surdar la preparaziun e l'execuziun da ses conclus u la surveglianza da fatschentas a cumissiuns u a singuls commembers. El procura che ses commembers vegnian infurmads adequatamain.

⁴ El fixescha ina indemnizaziun adequata per ses commembers che sa participeschan a sesidas ed a curs da scolaziun.

⁵ En cas d'instituziuns da prevenziun en furma d'associaziuns pon las incumbensas tenor ils alineas 1–4 vegnir ademplidas da l'administraziun, premiss che questas incumbensas n'appartegnian betg a las cumpetenzas intransmissiblas da la radunanza generala tenor l'artitgel 879 dal Dretg d'obligaziuns¹⁵⁰.

⁶ Resalvà resta l'artitgel 50 alinea 2 segunda frasa.

Art. 51b¹⁵¹ Integritad e loialitad da las personas responsablas

¹ Las personas ch'èn incumbensadas cun la gestiun u cun l'administraziun da l'instituziun da prevenziun ubain cun l'administraziun da la facultad ston avair ina buna reputaziun e porscher la garanzia per in'activitad irreproschabla.

¹⁵⁰ SR 220

¹⁵¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. d'avust 2011 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

² Ellas èn suttaMESSAS a l'obligaziun da diligenza fiduziara e ston exequir lur activitad en l'interess da las persunas assicuradas da l'instituziun da prevenziun. Per quest intent procuran ellas ch'i na resultian nagins conflicts d'interess en consequenza da lur relaziuns persunalas e professiunalas.

Art. 51¹⁵² Acts giuridics cun persunas da confidenza

¹ Ils acts giuridics concludids da las instituziuns da prevenziun ston correspunder a las cundiziuns usitadas sin il martgà.

² Acts giuridics da l'instituziun da prevenziun cun commembers da l'organ suprem, cun patruns affiliads ubain cun persunas natiralas u giuridicas ch'èn incumbensadas cun la gestiun u cun l'administraziun da la facultad sco er acts giuridics da l'instituziun da prevenziun cun persunas natiralas u giuridicas che stattan datiers da las persunas numnadas qua survart, ston vegnir communitgads al post da revisiun a chaschun da la controlla annuala dal quint annual.

³ Il post da revisiun controllescha, sch'ils interess da l'instituziun da prevenziun èn garantids en ils acts giuridics communitgads.

⁴ En il rapport annual stoi vegnir inditgà il num e la funcziun dals experts, dals cusgliaders d'investiziun e dals managers d'investiziun ch'èn vegnids consultads da l'instituziun da prevenziun.

Art. 52¹⁵³ Responsabladad

¹ Tut las persunas ch'èn incumbensadas cun l'administraziun u cun la gestiun da l'instituziun da prevenziun sco er ils experts per la prevenziun professiunala èn responsabels per il donn ch'els chaschunan intenziunadamain u per negligentscha.¹⁵⁴

² Il dretg d'indemnisaziun cunter ils organs responsabels tenor las disposiziuns qua survart surannescha entaifer 5 onns suenter il di che la persuna donnegiada ha survegnì enconuschientscha dal donn e da la persuna che sto pajar l'indemnisaziun, en mintga cas dentant entaifer 10 onns suenter il di ch'il donn è vegnì chaschunà.

³ Sch'in organ d'ina instituziun da prevenziun sto star bun per in donn, sto el infurmar ils ulteriurs organs obligads al regress. Il termin da surannaziun da 5 onns per far valair dretgs da regress tenor quest alineia cumenza il mument ch'ina indemnisiun vegn pajada.

⁴ Per la responsabladad dal post da revisiun vala l'artitgel 755 dal Dretg d'obligaziuns¹⁵⁵ tenor il senn.¹⁵⁶

¹⁵² Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. d'avust 2011 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

¹⁵³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

¹⁵⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

¹⁵⁵ SR 220

¹⁵⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

Art. 52a¹⁵⁷ Controlla

¹ Per la controlla designescha l'instituziun da prevenziun in post da revisiun sco er in expert per la prevenziun professiunala.

² L'organ suprem da l'instituziun da prevenziun sto trametter il rapport dal post da revisiun a l'autorità da surveglianza ed a l'expert per la prevenziun professiunala ed al tegnair a la disposiziun da las persunas assicuradas.

Art. 52b¹⁵⁸ Admissiun da posts da revisiun per la prevenziun professiunala

Sco post da revisiun pon lavurar persunas natiralas ed interpresas da revisiun ch'èn admessas tras l'Autorità federala da surveglianza en chaussas da revisiun sco experts da revisiun tenor la Lescha dals 16 da december 2005¹⁵⁹ davart la surveglianza da la revisiun.

Art. 52c¹⁶⁰ Incumbensas dal post da revisiun

¹ Il post da revisiun controllescha, sche:

- a. il quint annual ed ils contos da vegliadetgna correspundan a las prescripziuns legalas;
- b. l'organisaziun, la gestiun sco er l'investiziun da la facultad correspundan a las disposiziuns legalas e reglamentaricas;
- c. las mesiras per garantir la loialtad en l'administraziun da la facultad èn vegnidas prendidas e l'organ suprem controllescha suffizientamain l'observaziun da las obligaziuns da loialtad;
- d. ils meds finansials libers u las participaziuns al surpli che resulta da contracts d'assicuranza èn vegnids utilisads tenor las disposiziuns legalas e reglamentaricas;
- e. l'instituziun da prevenziun ha preni las mesiras necessarias per restabilir la garanzia cumplaina en cas d'ina sutgaranzia;
- f. las indicaziuns ed annunzias prescrittas da questa lescha èn vegnidas cumunitgadas a l'autorità da surveglianza;
- g. l'artitgel 51c è vegni observà.

² Per mauns da l'organ suprem da l'instituziun da prevenziun fa il post da revisiun mintga onn in rapport che cuntogna sias constataziuns davart ils puncts da controlla tenor l'alinea 1. Quest rapport conferma l'observaziun da las prescripziuns correspundentas cun u senza restricziuns e cuntogna ina recumandaziun davart l'approvaziun u la refusa dal quint annual; la recumandaziun sto vegnir agiuntada al rapport.

¹⁵⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

¹⁵⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

¹⁵⁹ SR 221.302

¹⁶⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. d'avust 2011 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

³ En cas da basegn explitgescha il post da revisiun ils resultats da la controlla per mauns da l'organ suprem da l'instituziun da prevenziun.

Art. 52^{d161} Admissiun d'experts per la prevenziun professiunala

¹ Experts per la prevenziun professiunala ston vegnir admiss tras la Cumissiun da surveglianza suprema.

² Premissas d'admissiun èn:

- a. ina scolaziun ed experientscha professiunala adequata;
- b. enconuschientschas da las disposiziuns legalas respectivas;
- c. in buna reputaziun e fidabladad.

³ La Cumissiun da surveglianza suprema po circumscriver pli detagliadamain las premissas d'admissiun.

Art. 52^{e162} Incumbensas da l'expert per la prevenziun professiunala

¹ L'expert per la prevenziun professiunala controllascha periodicamain, sche:

- a. l'instituziun da prevenziun porscha la garanzia da pudair ademplir sias obligaziuns;
- b. las disposiziuns reglamentaricas tecnicas d'assicuranza davart las prestaziuns e davart la finanziaziun correspundan a las prescripziuns legalas.

² A l'organ suprem da l'instituziun da prevenziun suttametta el recumandaziuns en spezial davart:

- a.¹⁶³ la tariffa da tschains tecnica e las ulteriuras basas tecnicas;
- b. las mesiras che ston vegnir prendidas en cas d'ina sutgaranzia.

³ Sche l'organ suprem na suonda betg las recumandaziuns da l'expert per la prevenziun professiunala e sche la segirezza da l'instituziun da prevenziun para dad esser periclitada qua tras, infurmescha l'expert per la prevenziun professiunala l'autoritad da surveglianza.

Art. 53¹⁶⁴

¹⁶¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

¹⁶² Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

¹⁶³ Rectifigà da la CdR da l'Ass. fed. (art. 58 al. 1 LParl; SR 171.10).

¹⁶⁴ Aboli tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

Art. 53a¹⁶⁵ Disposiziuns executivas

Il Cussegl federal decretescha disposiziuns davart:

- a. l'admissibladad da fatschentas che personas, ch'èn incumbensadas cun l'administraziun da la facultad, pon manar sin agen quint;
- b. l'admissibladad d'avantatgs da facultad che personas obtegnan en connex cun lur activitad per las instituziuns da prevenziun, e l'obligaziun da declerar quests avantatgs.

Art. 53b¹⁶⁶ Liquidaziun parziala

¹ En lur reglaments fixeschan las instituziuns da prevenziun las premissas e la procedura da la liquidaziun parziala. I vegn presumà che las premissas per ina liquidaziun parziala sajan ademplitas, sche:

- a. il personal vegn reduci considerablament;
- b. ina interpresa vegn restructurada;
- c. il contract d'affiliaziun vegn schlià.

² Las prescripziuns reglamentaricas davart las premissas e davart la procedura da la liquidaziun parziala ston vegnir approvadas da l'autorità da surveglianza.

Art. 53c¹⁶⁷ Liquidaziun totala

En cas d'ina schliaziun d'ina instituziun da prevenziun (liquidaziun totala) decida l'autorità da surveglianza, sche las premissas e la procedura èn ademplitas, ed approvescha il plan da repartiziun.

Art. 53d¹⁶⁸ Procedura en cas d'ina liquidaziun parziala u totala

¹ La liquidaziun parziala e totala da l'instituziun da prevenziun sto respectar il princip dal tractament egual ed ils principis tecnicos renconuschids. Il Cussegl federal designescha quests principis.

² Per calcular ils meds finansials libers sto la facultad vegnir resguardada per la valur d'alienaziun.

¹⁶⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP; AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. d'avust 2011 (AS **2011** 3393; BBI **2007** 5669).

¹⁶⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637).

¹⁶⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637).

¹⁶⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637).

³ Las instituziuns da prevenziun dastgan deducir proporziunalmain ils deficits tecnicos d'assicuranza, sche quai na chaschuna betg ina reducziun dal dabun da vegliadetgna (art. 15).¹⁶⁹

⁴ En il rom da las disposiziuns legalas e dal reglament fixescha l'organ paritetico designà u l'organ responsabel:

- a. il mument exact da la liquidaziun;
- b. ils meds finansials libers e la part da reparter;
- c. il deficit e l'attribuziun da tal;
- d. il plan da repartiziun.

⁵ L'instituziun da prevenziun sto infurmar a temp e cumplettaimain las persunas assicuradas sco er las persunas pensiunadas davart la liquidaziun parziala u totala. En spezial las sto ella laschar prender invista dals plans da repartiziun.

⁶ Las persunas assicuradas e las persunas pensiunadas han il dretg da laschar controllar las premissas, la procedura ed il plan da repartiziun tras l'autorità da surveglianza e da laschar prender quella ina decisiun en chausa. In recurs cunter la decisiun da l'autorità da surveglianza ha mo in effect suspensiv, sch'il president da la partiziun competenta dal Tribunal administrativ federal u sch'il derschader d'instrucziun dispona quai d'uffizi u sin dumonda dal recurrent. Sche l'effect suspensiv na vegn betg concedi, ha la decisiun dal Tribunal administrativ federal mo in effect a favur u a disfavour dal recurrent.¹⁷⁰

Art. 53^{e171} Schliaziun da contracts

¹ Sch'i vegnan schliads contracts tranter las instituziuns d'assicuranza e las instituziuns da prevenziun ch'èn suttaMESSAS a la LFLP¹⁷², exista in dretg sin il chapital da garanzia.

² Il dretg tenor l'alinea 1 s'augmenta per la participaziun proporziunala als surplis e sa reducescha tras ils custs da recumpra. L'instituziun d'assicuranza sto suttaMETTER a l'instituziun da prevenziun in rendaquint detaglià e chapaivel.

³ Sco custs da recumpra valan las deducziuns per la ristga da tschains. Sche la relaziun contractuala ha durà almain 5 onns, na pon ils custs da recumpra betg vegnir deducids. Il dabun da vegliadetgna tenor l'artitgel 15 na dastga betg vegnir reduci, er betg sch'il contract ha durà main che 5 onns.

¹⁶⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3385; BBI 2008 8411).

¹⁷⁰ Versiun tenor la cifra I 14 da l'O da l'Assamblea federala dals 20 da dec. 2006 davart l'adattaziun da decretis a las disposiziuns da la Lescha federala davart il Tribunal federal e da la Lescha federala davart il Tribunal administrativ federal (AS 2006 5599; BBI 2006 7759).

¹⁷¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. d'avr. 2004 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

¹⁷² SR 831.42

⁴ En cas ch' il patrun schlia il contract d'affiliaziun cun sia instituziun da prevenziun, ston l'instituziun da prevenziun veglia e nova sa cunvegnir davart la dumonda, sche las persunas che retiran rentas duain restar tar l'instituziun veglia u midar a la nova, sch' il contract d'affiliaziun na prevesa nagina regulaziun per quest cas. Sch' il contract d'affiliaziun na cuntegna nagina regulaziun u sch' i na dat nagina cunvegna tranter l'instituziun da prevenziun veglia e nova, restan las persunas che retiran rentas tar l'instituziun da prevenziun veglia.

^{4bis} Sch' il contract d'affiliaziun prevesa che las persunas che retiran rentas bandunian l'instituziun da prevenziun veglia en cas ch' il contract d'affiliaziun vegn schlià, dastga il patrun schliar quest contract pir, cur ch' ina nova instituziun da prevenziun ha confermà en scrit ch' ella surpiglia questas persunas sut las medemas cundiziuns.¹⁷³

⁵ En cas che l'instituziun da prevenziun schlia il contract d'affiliaziun cun il patrun, ston l'instituziun da prevenziun veglia e nova sa cunvegnir davart la dumonda, sche las persunas che retiran rentas duain restar tar l'instituziun veglia u midar a la nova. Sch' i na dat nagina cunvegna, restan las persunas che retiran rentas tar l'instituziun da prevenziun veglia.

⁶ Sche las persunas che retiran rentas restan tar l'instituziun da prevenziun veglia, resta il contract d'affiliaziun en vigor concernent las persunas che retiran rentas. Quai vala er per ils cas, nua che l'invaliditad è entrada suenter la schliaziun dal contract d'affiliaziun, premess che l'incapacitad da lavurar, ch' è stada il motiv da l'invaliditad, saja entrada avant la schliaziun dal contract d'affiliaziun.

⁷ Il Cussegl federal regla l'appartegnientscha da las persunas che retiran rentas, sch' il contract d'affiliaziun vegn schlià en consequenza da l'insolvenza dal patrun.

⁸ Il Cussegl federal regla ils detagls, en spezial las pretensiuns envers la cumprova dals custs ed envers la calculaziun dal chapital da garanzia.

Art. 53¹⁷⁴ Dretg legal da desditga

¹ L'instituziun da prevenziun u l'instituziun d'assicuranza sto annunziar en scrit a l'autra part contractanta midadas substanzialas d'in contract d'affiliaziun u d'in contract d'assicuranza almain 6 mais avant che las midadas duain entrar en vigor.

² L'autra part contractanta po desdir il contract en scrit, observond in termin da desditga da 30 dis, per il di che las midadas duain entrar en vigor.

³ Ella po pretender en scrit che l'instituziun da prevenziun u l'instituziun d'assicuranza mettia a disposiziun las indicaziuns necessarias per dumandar offertas. Sche questas indicaziuns na vegnan betg communitgadas entaifer 30 dis suenter ch' ellas èn vegnidas dumandadas, sa spostan il cumenzament dal termin da desditga da 30 dis ed il di che las midadas substanzialas entran en vigor tut tenor il retard. Sch' i na vegn betg fatg diever dal dretg legal da desditga, entran las midadas substanzialas en vigor il di annunzià.

¹⁷³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006 (midada da l'instituziun da prevenziun), en vigor dapi il 1. da matg 2007 (AS 2007 1803; BBI 2005 5941 5953).

¹⁷⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006 (midada da l'instituziun da prevenziun), en vigor dapi il 1. da matg 2007 (AS 2007 1803; BBI 2005 5941 5953).

⁴ Sco midadas substanzialas d'in contract d'affiliaziun u d'in contract d'assicuranza tenor l'alinea 1 valan las suandantas midadas:

- a. in augment d'almain 10 pertschient entaifer 3 onns da quellas contribuziuns che na correspundan betg a las bunificaziuns sin dabuns da las persunas assicuradas;
- b. ina reducziun da la tariffa da conversiun che chaschuna ina reducziun d'almain 5 pertschient da la prestaziun da vegliadetgna presuntiva per las persunas assicuradas;
- c. autras mesiras che han almain ils medems effects sco quels tenor las literas a e b;
- d. l'aboliziun da la reassicuranza cumplaina.

⁵ Las midadas tenor l'alinea 4 na valan betg sco substanzialas, sch'ellas resultan d'ina midada da las basas giuridicas.

2. titel¹⁷⁵ Fundaziuns d'investiziun

Art. 53g Intent e dretg applitgabel

¹ Per investir e per administrar cuminaivlamain respargns da prevenziun pon vegnir constituídas fundaziuns tenor ils artitgels 80–89a CCS^{176,177}

² Fundaziuns d'investiziun èn instituziuns che servan a la prevenziun professiunala. Ellas suttastattan a questa lescha. Uschenavant che questa lescha e sias disposiziuns executivas na prevesan nagina regulaziun applitgabla per la fundaziun d'investiziun, èn applitgablhas per ella subsidiarmain las disposiziuns generalas dal dretg da fundaziuns.

Art. 53h Organisaziun

¹ L'organ suprem da la fundaziun d'investiziun è la radunanza dals investiders.

² Il cussegl da fundaziun è l'organ suprem. Cun excepziun da las incumbensas ch'èn colliadas directamain cun la direcziun suprema da la fundaziun d'investiziun po el delegar la gestiun a terzas persunas.

³ La radunanza dals investiders decretescha disposiziuns davart l'organisaziun, davart l'administraziun e davart la controlla da la fundaziun d'investiziun.

¹⁷⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

¹⁷⁶ SR 210

¹⁷⁷ Versiun tenor la cifra 4 da l'agiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

Art. 53i Facultad

¹ La facultad totala da la fundaziun d'investiziun cumpiglia la facultad da basa e la facultad d'investiziun. La radunanza dals investiders decretescha disposiziuns davart l'investiziun da questas facultads. Ils statuts pon fixar che questa cumpetenzza vegnia exequida dal cussegl da fundaziun.

² La facultad d'investiziun vegn furmada dals daners che vegnan appurtads dals investiders cun l'intent da far cuminaivlamain investiziuns da la facultad. Ella furma ina grupp d'investiziun u è dividida en pliras gruppas d'investiziun. En quai che concerna la contabilitad vegnan las gruppas d'investiziun manadas en moda autonoma ed èn economicamain independentas ina da l'otra.

³ Ina grupp d'investiziun consista da dretgs equals e senza valur nominala d'in u da plirs investiders.

⁴ En cas d'in concurs da la fundaziun d'investiziun vegnan ils bains ed ils dretgs che appartegnan ad ina grupp d'investiziun excorporads a favur da lur investiders. Il medem vala tenor il senn per il concordat cun cessiun da la facultad. Resalvà resta in dretg da la fundaziun d'investiziun sin:

- a. las indemnisaziuns previsas dal contract;
- b. la liberaziun d'obligaziuns ch'ella ha surpiglià per ademplir correctamain sias incumbensas per ina grupp d'investiziun;
- c. la cumpensaziun da las expensas ch'ella ha fatg per ademplir questas obligaziuns.

⁵ La scuntrada è admissibla mo en cas da pretensiuns entaifer la medema grupp d'investiziun u en cas da pretensiuns entaifer la facultad da basa.

Art. 53j Responsabladad

¹ La responsabladad da la fundaziun d'investiziun per obligaziuns d'ina grupp d'investiziun è limitada a la facultad da questa grupp d'investiziun.

² Mintga grupp d'investiziun è responsabla mo per las atgnas obligaziuns.

³ La responsabladad dals investiders è esclusa.

Art. 53k Disposiziuns executivas

Il Cussegl federal decretescha disposiziuns davart:

- a. il circul dals investiders;
- b. l'augment e l'utilisaziun da la facultad da basa;
- c. la fundaziun, l'organisaziun e l'aboliziun;
- d. l'investiziun, la contabilitad, il rendaquint e la revisiun;
- e. ils dretgs dals investiders.

3. titel¹⁷⁸ Fond da garanzia ed instituziun auxiliara

1. chapitel Subjects giuridics

Art. 54 Constituziun

¹ Las organisaziuns da tetg dals lavurants e dals patruns installeschan duas fundaziuns che vegnan administradas pariticamain.

² Il Cussegl federal surdat:

- a. a l'ina da las duas fundaziuns l'incumbensa da manar il fond da garanzia;
- b. a l'autra fundaziun l'incumbensa da surpigliar las obligaziuns da l'instituziun auxiliara.

³ Sche l'installaziun d'ina fundaziun tras las organisaziuns da tetg na reussescha betg, decretescha il Cussegl federal sia installaziun.

⁴ Las fundaziuns valan sco autoritads en il senn da l'artitgel 1 alinea 2 litera e da la Lescha federala dals 20 da december 1968¹⁷⁹ davart la procedura administrativa.

Art. 55 Cussegl da fundaziun

¹ Ils cussegls da fundaziun vegnan furmads d'in dumber egual da represchentants dals patruns e dals lavurants. En quest connex sto l'administraziun publica vegnir resguardada commensuradamain. Ils cussegls da fundaziun pon vegnir manads da parsuras neutrals.

² Ils commembers dals cussegls da fundaziun vegnan elegids per ina perioda d'uffizi da 4 onns.

³ Ils cussegls da fundaziun sa constitueschan sezs e decreteschan ils reglaments davart l'organisaziun da la fundaziun. Els surveglian lur gestiun e nomineschan in post da revisiun independent sco organ da controlla.

⁴ Mintga cussegl da fundaziun designescha in secretariat che administrescha e represchenta la fundaziun.

2. chapitel Fond da garanzia

Art. 56¹⁸⁰ Incumbensas

¹ Il fond da garanzia:

- a. conceda pajaments supplementars a quellas instituziuns da prevenziun che han ina structura da vegliadetgna disfavuraivla;

¹⁷⁸ Oriundamain: segund titel.

¹⁷⁹ SR 172.021

¹⁸⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 3067; BBl 1996 I 564 580). Vesair er las disposiziuns transitoricas da questa midada a la fin dal text.

- b.¹⁸¹ garantescha las prestaziuns legalas dad instituziuns da prevenziun ch'èn daventadas insolventas u – en cas da dabuns emblidads – dad instituziuns da prevenziun ch'èn vegnidadas liquidadas;
- c. garantescha las prestaziuns reglamentaricas che surpissan las prestaziuns legalas dad instituziuns da prevenziun ch'èn daventadas insolventas, usche navant che questas prestaziuns sa basan sin relaziuns da provediment, per las qualas po vegnir applitgada la LFLP¹⁸²;
- d.¹⁸³ indemnisescha a l'instituziun auxiliara ils custs che resultan ad ella sin basa da sia activitad tenor ils artitgels 11 alinea 3^{bis} e 60 alinea 2 da questa lescha sco er 4 alinea 2 LFLP e che na pon betg vegnir adossads al chaschunader;
- e. serra – en cas ch'ina liquidaziun parziala u totala vegn fatga entaifer 5 onns dapi l'entrada en vigur da la LFLP – a las instituziuns da prevenziun ina largia da cuvrida ch'è resultada applitgond questa lescha;
- f.¹⁸⁴ funghescha sco Uffizi central da la 2. pitga per la coordinaziun, per la transmissiun e per la conservaziun da las indicaziuns tenor ils artitgels 24a–24f LFLP;
- g.¹⁸⁵ è il post da colliaziun tar ils stadis commembers da la Communitad europeica¹⁸⁶ u da l'Associaziun europeica da commerzi liber, sche l'artitgel 89a vegn applitgà. Il Cussegl federal decretescha las disposiziuns executivas;
- h.¹⁸⁷ indemnisescha a la cassa da cumpensaziun da la AVS ils custs che resultan ad ella sin basa da sia activitad tenor l'artitgel 11 e che na pon betg vegnir adossads al chaschunader.

² La garanzia tenor l'alinea 1 litera c cumpiglia maximalmain las prestaziuns che resultan sin basa d'in salari decisiv tenor la Lescha federala dals 20 da december 1946¹⁸⁸ davart l'assicuranza per vegls e survivents en l'atezza dad ina giada e mez l'import maximal tenor l'artitgel 8 alinea 1 da questa lescha.

³ Sche plirs patruns, che n'èn economicain u finanziaimain betg colliads stretgmain in cun l'auter, u pliras federaziuns fan part d'ina instituziun da prevenziun, ha l'ovra da prevenziun insolventa da mintga singul patrun u da mintga singula federa-

¹⁸¹ Versiun tenor la cifra II 1 da la LF dals 18 da dec. 1998, en vigur dapi il 1. da matg 1999 (AS 1999 1384; BBI 1998 5569).

¹⁸² SR 831.42

¹⁸³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006 (midada da l'instituziun da prevenziun), en vigur dapi il 1. da matg 2007 (AS 2007 1803; BBI 2005 5941 5953).

¹⁸⁴ Integrà tras la cifra II 1 da la LF dals 18 da dec. 1998, en vigur dapi il 1. da matg 1999 (AS 1999 1384; BBI 1998 5569).

¹⁸⁵ Integrà tras la cifra I 7 da la LF dals 8 d'oct. 1999 davart la Cunvegna tranter la Confederaziun svizra e la Communitad europeica cun ses stadis commembers davart la libra circulaziun da persunas (AS 2002 701; BBI 1999 6128). Versiun tenor la cifra I 6 da la LF dals 14 da dec. 2001 concernent las disposiziuns davart la libra circulaziun da persunas en la Cunvegna per midar la Convenziun davart la fundaziun da la AECL, en vigur dapi il 1. da zer. 2002 (AS 2002 685; BBI 2001 4963).

¹⁸⁶ Oz: Uniun europeica.

¹⁸⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

¹⁸⁸ SR 831.10

ziun da princip il medem status giuridic sco las instituziuns da prevenziun insolventas. L'insolvenza da las ovras da prevenziun sto vegnir giuditgada separadamain. Il Cussegl federal regla ils detagls.¹⁸⁹

⁴ Il Cussegl federal regla las premissas da prestaziun.

⁵ Il fond da garanzia na garantescha naginas prestaziuns, uschenavant che sias prestaziuns vegnan duvradas en moda abusiva.

⁶ Il fond da garanzia maina ina contabilitad separada per mintga incumbensa.

Art. 56a¹⁹⁰ Regress e dumonda da restituziun

¹ Envers persunas ch'èn la culpa che l'instituziun da prevenziun u l'ovra da prevenziun è insolventa, po il fond da garanzia entrar en las pretensiuns da l'instituziun da prevenziun en la dimensiun da las prestaziuns garantidas il mument che las prestaziuns èn vegnidas garantidas.¹⁹¹

² Prestaziuns retratgas nungiustifitadamain ston vegnir restituidas al fond da garanzia.

³ Il dretg da restituziun tenor l'alinea 2 surannescha 1 onn suenter ch'il fond da garanzia ha survegni enonuschientscha da la retratga nungiustifitgada da la prestaziun, dentant il pli tard 5 onns suenter il pajament da la prestaziun. Sch'il dretg da restituziun vegn deduci d'in malfatg, per il qual il dretg penal prescriba ina surannaziun pli lunga, è decisiva questa surannaziun.

Art. 57¹⁹² Affiliaziun al fond da garanzia

Las instituziuns da prevenziun suttamesas a la LFLP¹⁹³ èn affiliadas al fond da garanzia.

Art. 58 Subsidis en cas d'ina structura da vegliadetgna disfavouraivla

¹ Ina instituziun da prevenziun survegn subsidis en cas d'ina structura da vegliadetgna disfavouraivla (art. 56 al. 1 lit. a), uschenavant che la summa da las bunificaziuns da vegliadetgna surpassan 14 pertschient da la summa dals salaris coordinads correspondents. Ils subsidis vegnan calculads mintga onn sin basa da l'onn chalendar precedent.

² Il Cussegl federal po midar questa tariffa, sche la tariffa media da las bunificaziuns da vegliadetgna divergescha en tut la Svizra essenzialmain da 12 pertschient.

¹⁸⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3385; BBI 2008 8411).

¹⁹⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 3067; BBI 1996 I 564 580).

¹⁹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3385; BBI 2008 8411).

¹⁹² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 3067; BBI 1996 I 564 580).

¹⁹³ SR 831.42

³ Instituziuns da prevenziun dastgan pretender ils subsidis mo, sche tut il personal, ch'è suttamess a l'assicuranza obligatorica e ch'è en servetsch dals patruns affiliads, è assicurà tar ellas.

⁴ Sche plirs patruns èn affiliads a la medema instituziun da prevenziun, vegnan ils subsidis per il personal calculads en moda separada per mintga singul patrun.

⁵ Persunas cun activitad da gudogn independenta vegnan resguardadas per calcular ils subsidis mo, sch'ellas:

- a. s'assicureschan facultativamain entaifer 1 onn suenter che la lescha è entrada en vigur u suenter ch'ellas han cumenzà cun l'activitad da gudogn independenta; u
- b. èn stadas suttamessas a l'assicuranza obligatorica durant almain 6 mais e s'assicureschan suenter directamain en moda facultativa.

Art. 59¹⁹⁴ Finanziaziun

¹ Il fond da garanzia vegn finanzià da las instituziuns da prevenziun ch'èn affiliadas ad el.

² Il Cussegl federal regla ils detagls.

³ El regla la finanziaziun da las incumbensas che vegnan surpigliadas dal fond da garanzia tenor l'artitgel 56 alinea 1 litera f.¹⁹⁵

⁴ Per surmuntar stretgas da liquiditad per financiar prestaziuns d'insolvenza tenor l'artitgel 56 alinea 1 literas b, c e d po la Confederaziun conceder al fond da garanzia emprests per cundiziuns dal martgà. La concessiun da quests emprests po vegnir colliada cun cundiziuns.¹⁹⁶

3. chapitel Instituziun auxiliara

Art. 60 Incumbensas¹⁹⁷

¹ L'instituziun auxiliara è ina instituziun da prevenziun.

² Ella è obligada:

- a. d'affiliar d'uffizi patruns che n'adempleschan betg lur obligaziun da s'affiliar ad ina instituziun da prevenziun;
- b. d'affiliar patruns, che dumondan quai;

¹⁹⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. da fan. 1998 (AS 1996 3067, 1998 1573; BBl 1996 I 564 580).

¹⁹⁵ Integrà tras la cifra II 1 da la LF dals 18 da dec. 1998, en vigur dapi il 1. da matg 1999 (AS 1999 1384; BBl 1998 5569).

¹⁹⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637).

¹⁹⁷ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBl 2013 4887).

- c. da recepir persunas sco persunas assicuradas facultativamain;
- d. da furnir las prestaziuns tenor l'artigel 12;
- e.¹⁹⁸ d'affiliar l'assicuranza cunter la dischoccupaziun e da far l'assicuranza obligatorica per las persunas che retiran diarias e ch'èn annunziadas da questa assicuranza;
- f.¹⁹⁹ da recepir persunas tenor l'artigel 60a che han il dretg d'ina cumpensaziun da la prevenziun professiunala suenter in divorzi.

^{2bis} Per ademplir sias incumbensas tenor l'alineia 2 literas a e b e tenor l'artigel 12 alineia 2 po l'instituziun auxiliara decretar disposiziuns. Quellas han il medem status giuridic sco sentenzias executablas en il senn da l'artigel 80 da la Lescha federala dals 11 d'avrigl 1889²⁰⁰ davart scussiu e concurs.²⁰¹

³ A l'instituziun auxiliara na dastgan vegnir concedidas naginas favurisaziuns che sfalsifitgeschan la concorrenza.

⁴ L'instituziun auxiliara stgaffescha filialas regiunalas.

⁵ L'instituziun auxiliara maina contos da libra circulaziun tenor l'artigel 4 alineia 2 LFLP²⁰². Ella maina ina contabilitad separada davart quests contos.²⁰³

⁶ L'instituziun auxiliara n'è betg obligada da surpigliar obligaziuns da rentas currentas.²⁰⁴

Art. 60a²⁰⁵ Prestaziun d'extrada u renta per vita durante transferida pervia d'in divorzi

¹ Sch'ina prestaziun d'extrada u ina renta per vita durante è vegnida attribuida ad ina persuna pervia d'in divorzi e sch'ella na po betg depositar questa prestaziun d'extrada u questa renta per vita durante en ina instituziun da prevenziun, po ella laschar transferir quella a l'instituziun auxiliara.

² Sin dumonda da la persuna autorisada transfurma l'instituziun auxiliara il dabun augmentà en questa moda inclusiv ils tschains en ina renta. Quella po vegnir retratga il pli baud cur che la vegliadetgna minimala tenor il reglament da l'instituziun auxiliara è cuntanschida. Cas cuntrari è ella debitada cur che la vegliadetgna da renta

¹⁹⁸ Integrà tras l'art. 117a da la LF dals 25 da zer. 1982 davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1982 2184; BBI 1980 III 489).

¹⁹⁹ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

²⁰⁰ SR 281.1

²⁰¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

²⁰² SR 831.42

²⁰³ Integrà tras la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 17 da dec. 1993 davart la libra circulaziun, en vigur dapi il 1. da schan. 1995 (AS 1994 2386; BBI 1992 III 533).

²⁰⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006 (midada da l'instituziun da prevenziun), en vigur dapi il 1. da matg 2007 (AS 2007 1803; BBI 2005 5941 5953).

²⁰⁵ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

tenor l'artitgel 13 alinea 1 è cuntanschida. La retratga po vegnir suspendida per maximalmain 5 onns, sche l'activitad da gudogn vegn cuntinuada. I n'exista nagin dretg da prestaziuns per survivents suenter la mort da la persuna autorisada.

³ L'instituziun auxiliara calculescha la renta sin basa da ses reglament.

⁴ L'artitgel 37 alinea 3 vala tenor il senn.

4. titel Surveglianza e surveglianza suprema²⁰⁶

1. chapitel Surveglianza²⁰⁷

Art. 61²⁰⁸ Autoritad da surveglianza

¹ Ils chantuns designeschan l'autoritad ch'è cumpetenta per la surveglianza da las instituziuns da prevenziun sco er las instituziuns che servan tenor lur intent a la prevenziun professiunala e che han lur sedia en il territori chantunal.²⁰⁹

² Ils chantuns pon furmar regiuns da surveglianza cuminaivlas e designar per quest intent in'autoritad da surveglianza.

³ L'autoritad da surveglianza è in institut da dretg public cun atgna personalitad giuridica. En sia activitad n'è ella suttamessa a naginas directivas.²¹⁰

Art. 62 Incumbensas

¹ L'autoritad da surveglianza controllescha che las instituziuns da prevenziun, ils posts da revisiun per la prevenziun professiunala, ils experts per la prevenziun professiunala sco er las instituziuns che servan tenor lur intent a la prevenziun professiunala observian las prescripziuns legalas e che la facultad da prevenziun vegnia duvrada tenor l'intent, spezialmain cun:²¹¹

a.²¹² controllar che las disposiziuns statutaras e reglamentaricas da las instituziuns da prevenziun e da las instituziuns che servan tenor lur intent a la prevenziun professiunala correspundian a las prescripziuns legalas;

²⁰⁶ Oriundamain: terz titel. Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

²⁰⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

²⁰⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

²⁰⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3385; BBl 2008 8411).

²¹⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3385; BBl 2008 8411).

²¹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

²¹² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

- b.²¹³ pretender da l'instituziun da prevenziun sco er da l'instituziun che serve tenor ses intent a la prevenziun professiunala in rapport annual, en spezial davart lur activitad;
- c. prender invista dals rapports dal post da controlla e da l'expert per la prevenziun professiunala;
- d. prender mesiras per eliminar mancanzas;
- e.²¹⁴ giuditgar dispiras concernent il dretg da la persuna assicurada da survegnir infurmaziuns tenor ils artitgels 65a ed 86b alinea 2; questa procedura è per regla gratuita per las persunas assicuradas.

² Tar fundaziuns surpiglia ella er las incumbensas tenor ils artitgels 85–86b CCS^{215,216}

³ Il Cussegl federal po decretar disposiziuns concernent l'approvaziun da fusiuns e da transfurmaziuns da vart da las autoritads da surveglianza sco er concernent l'execuziun da la surveglianza en cas da liquidaziuns e da liquidaziuns parzialas d'instituziuns da prevenziun.²¹⁷

Art. 62a²¹⁸ Meds da surveglianza

¹ Tar l'adempliment da sias incumbensas sa basa l'autoritad da surveglianza sin ils rapports dals experts per la prevenziun professiunala e dals posts da revisiun.

² En cas da basegn po l'autoritad da surveglianza:

- a. pretender da tut temp infurmaziuns u la consegna da documents utils da l'instituziun da prevenziun, da l'expert per la prevenziun professiunala u dal post da revisiun;
- b. dar directivas en il cas singul a l'organ suprem, al post da revisiun u a l'expert per la prevenziun professiunala;
- c. ordinar expertisas;
- d. annullar decisziuns da l'organ suprem d'ina instituziun da prevenziun;
- e. ordinar execuziuns d'uffizi;
- f. admonir, avertir u relaschar l'organ suprem da l'instituziun da prevenziun u singuls da ses commembers;

²¹³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigor dapi il 1. d'avr. 2004 (AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637).

²¹⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigor dapi il 1. d'avr. 2004 (AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637).

²¹⁵ SR **210**

²¹⁶ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigor dapi il 1. da schan. 2017 (AS **2016** 2313; BBI **2013** 4887).

²¹⁷ Integrà tras la cifra 10 da l'aggiunta da la Lescha da fusiun dals 3 d'oct. 2003, en vigor dapi il 1. da fan. 2004 (AS **2004** 2617; BBI **2000** 4337).

²¹⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigor dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 3393; BBI **2007** 5669).

- g. ordinar in'administraziun uffiziala da l'instituziun da prevenziun u da l'instituziun che serva tenor ses intent a la prevenziun professiunala;
- h. nominar u relaschar in post da revisiun u in expert per la prevenziun professiunala;
- i. chastiar violaziuns da l'urden tenor l'artitgel 79.

³ Ils custs per mesiras dal dretg da surveglianza van a donn e cust da l'instituziun da prevenziun u da l'instituziun che serva tenor ses intent a la prevenziun professiunala, che ha chaschunà la mesira. Ils custs per la relaschada tenor l'alinea 2 litera h van a donn e cust dal post da revisiun correspondent e da l'expert per la prevenziun professiunala.

Art. 63²¹⁹

Art. 63a²²⁰

2. chapitel Surveglianza suprema²²¹

Art. 64²²² Cumissiun da surveglianza suprema

¹ Il Cussegl federal nominescha ina Cumissiun da surveglianza suprema che sa cumpona da set fin nov commembers. El designescha il presidi ed il vicepresidi. Ils commembers ston esser experts independents. Ils partenaris socials ston vegnir resguardads cun mintgamai in represchentant. La perioda d'uffizi importa 4 onns.

² La Cumissiun da surveglianza suprema n'è suttamesa en sias decisziuns ni a directives dal Cussegl federal ni a directives dal Departament federal da l'intern. En ses reglament po ella delegar cumpetenzas a ses secretariat.

³ Per il cumportament da la Cumissiun da surveglianza suprema e da ses secretariat stat la Confederaziun buna mo, sche obligaziuns d'uffizi fundamentalas èn vegnidas violadas e sch'ils donns na pon betg vegnir attribuids a violaziuns da l'obligaziun d'ina autoritad u d'ina instituziun survegliada tenor l'artitgel 64a.

⁴ Dal rest vala la Lescha da responsabladad dals 14 da mars 1958²²³.

²¹⁹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

²²⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP; AS 2004 1677; BBl 2000 2637). Aboli tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

²²¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

²²² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012, cun excepziun da l'al. 1 en vigur dapi il 1. d'avust 2011 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

²²³ SR 170.32

Art. 64a²²⁴ Incumbensas

¹ La Cumissiun da surveglianza suprema surveglia las autoritads da surveglianza. Ella ha las suandantas incumbensas:

- a. ella garantescha l'unifurmitad da l'activitad da surveglianza da las autoritads da surveglianza; per quest intent po ella decretar directivas;
- b. ella controllescha ils rapports annuals da las autoritads da surveglianza; ella po far inspezziuns tar las autoritads da surveglianza;
- c. sch'ina basa legala è avant maun e suenter avair tadlà ils circuls interessads decretescha ella ils standards ch'èn necessaris per l'activitad da surveglianza;
- d. ella decida davart l'admissiun e davart la privaziun da l'admissiun d'experts per la prevenziun professiunala;
- e. ella maina in register dals experts per la prevenziun professiunala admess; il register è public e vegn publitgà en l'internet;
- f. ella po dar directivas als experts per la prevenziun professiunala ed als posts da revisiun;
- g. ella decretescha in reglament d'organisaziun e da gestiun; quest reglament sto vegnir approvà dal Cussegl federal.

² Ella surveglia ultra da quai il fond da garanzia, l'instituziun auxiliara e las fundaziuns d'investiziun.

³ Ella sutmetta al Cussegl federal annualmain in rapport da gestiun e communitgescha cun il Cussegl federal sur il Departament federal da l'intern.

Art. 64b²²⁵ Secretariat

¹ La cumissiun ha in secretariat permanent ch'è attribui administrativamain a l'Uffizi federal d'assicuranzas socialas.

² Il secretariat ademplescha las incumbensas, per las qualas el è responsabel tenor il reglament d'organisaziun e da gestiun da la Cumissiun da surveglianza suprema.

Art. 64c²²⁶ Custs

¹ Ils custs da la cumissiun e dal secretariat vegnan cuvrids tras:

- a. ina taxa da surveglianza annuala;
- b. taxas per disposiziuns e per servetschs.

² La taxa da surveglianza annuala vegn calculada:

²²⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

²²⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

²²⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

- a. tar las autoritads da surveglianza tenor il dumber d'instituziuns da prevenziun survegliadas e tenor il dumber da personas assicuradas;
- b. tar il fond da garanzia, tar l'instituziun auxiliara e tar las fundaziuns d'investiziun tenor la facultad ed eventualmain tenor il dumber da facultads spezialas.

³ Il Cussegl federal determinescha ils custs da surveglianza imputabels e fixescha la procedura per calcular il cas singul, sco er la tariffa da las taxas.

4. part Finanziaziun da las instituziuns da prevenziun

1. titel Disposiziuns generalas²²⁷

Art. 65 Princip

¹ Las instituziuns da prevenziun ston porscher da tut temp la garanzia da pudair ademplir las obligaziuns surpigliadas.

² Ellas reglan il sistem da contribuziun e la finanziaziun uschia, che las prestaziuns pon vegnir furnidas en il rom da questa lescha, sch'ellas ston vegnir furnidas. En quest connex dastgan ellas resguardar mo il dumber avant maun da personas assicuradas e da personas pensiunadas (princip da la bilantschaziun en cassa serrada). Resalvads restan ils artitgels 72a–72g.²²⁸

^{2bis} Tut las obligaziuns d'ina instituziun da prevenziun ston esser cuvridas tras facultads da prevenziun (princip da la chapitalisaziun cumpletta). Resalvads restan l'artitgel 65c sco er ils artitgels 72a–72g.²²⁹

³ Ellas cumprovan lur custs d'administraziun en il quint da gestiun. Il Cussegl federal decretescha disposiziuns davart ils custs d'administraziun e davart la moda e maniera co ch'els ston vegnir cumprovads.²³⁰

⁴ Il Cussegl federal fixescha ina facultad iniciala e prestaziuns da garanzia per novas constituiziuns da fundaziuns collectivs e cuminaivlas ch'èn suttamessas a la Lescha davart la libra circulaziun dals 17 da december 1993²³¹, independentmain da lur furma giuridica u administrativa. Betg suttamessas a questa disposiziun n'èn insti-

²²⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3385; BBI 2008 8411).

²²⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3385; BBI 2008 8411).

²²⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3385; BBI 2008 8411).

²³⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. d'avr. 2004 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

²³¹ SR 831.42

tuziuns da prevenziun d'associaziuns sco er instituziuns da prevenziun cun plirs partun, ch'èn economicamain u finanzialmain colliads stretgama in cun l'auter.²³²

Art. 65a²³³ **Transparenza**

¹ Las instituziuns da prevenziun ston observar il princip da transparenza tar la regulaziun dal sistem da contribuziun, tar la finanziaziun, tar las investiziuns da chapital e tar il rendaquint.

² Cun la transparenza duai vegnir garantì che:

- a. la situaziun finanziaria efectiva da l'instituziun da prevenziun vegnia mussada;
- b. la segirezza ch'ils intents da prevenziun vegnan ademplids possia vegnir cumprovada;
- c. l'organ paritic da l'instituziun da prevenziun possia ademplir sia incumbensa directiva;
- d. las obligaziuns d'infurmaziun envers las persunas assicuradas possian vegnir ademplidas.

³ Las instituziuns da prevenziun ston esser en cas da dar infurmaziuns davart il retgav da chapital, davart l'andament da las ristgas tecnicas d'assicuranza, davart ils custs d'administraziun, davart la calculaziun dal chapital da garanzia, davart la constituiziun da reservas sco er davart il grad da cuvrada.

⁴ Il Cussegl federal decretescha disposiziuns davart la moda e maniera co che questas infurmaziuns ston vegnir cumprovadas – resguardond la proporziunalitad dals custs – fin sin il stgalim da las ovras da prevenziun.

⁵ Il Cussegl federal decretescha disposiziuns davart la moda e maniera co che la transparenza sto vegnir garantida. Per quest intent decretescha el prescripziuns da rendaquint e fixescha las pretensiuns envers la transparenza dals custs e dal retgav.

Art. 65b²³⁴ **Disposiziuns executivas dal Cussegl federal**

Il Cussegl federal decretescha prescripziuns minimalas davart la creaziun:

- a. da retenziuns per las ristgas tecnicas d'assicuranza;
- b. d'autras retenziuns che servan a segirar la finanziaziun;
- c. da las reservas da fluctuaziun.

²³² Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBl 2007 5669).

²³³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. d'avr. 2004 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637).

²³⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637).

Art. 65c²³⁵ Sutgaranzia temporara

¹ Ina sutgaranzia temporara ed uschia ina divergenza temporara dal princip che la segirezza tenor l'artitgel 65 alinea 1 stoppia esser garantida da tut temp è admesa, sche:

- a. igl è garantì che las prestaziuns en il rom da questa lescha pon vegnir furnidas, sch'ellas ston vegnir furnidas (art. 65 al. 2); e
- b. l'instituziun da prevenziun prenda mesiras per eliminar la sutgaranzia entaifer in temp adequat.

² En cas d'ina sutgaranzia sto l'instituziun da prevenziun infurmar l'autorità da surveglianza, il patrun, las persunas assicuradas sco er las persunas pensiunadas davart la dimensiun e davart ils motivs da la sutgaranzia sco er davart las mesiras prendidas.

Art. 65d²³⁶ Mesiras en cas da sutgaranzia

¹ L'instituziun da prevenziun sto eliminar senza la sutgaranzia. Il fond da garanzia intervegn pir, sche l'instituziun da prevenziun è insolventa.

² Las mesiras per eliminar ina sutgaranzia ston sa fundar sin ina basa reglamentarica e tegnair quint da la situaziun speziala da l'instituziun da prevenziun, en spezial da las structures da facultad e d'obligaziuns sco ils plans da prevenziun e la structura ed il svilup probabel dal dumber da persunas assicuradas e da persunas pensiunadas. Ellas ston esser proporziunalas, correspunder al grad da la sutgaranzia e far part d'in concept general equilibrà. Ultra da quai ston ellas esser adattadas per eliminar la sutgaranzia entaifer in temp adequat.

³ Sche autras mesiras na permettan betg da cuntanscher la finamira, po l'instituziun da prevenziun durant il temp da la sutgaranzia:

- a. incassar da patruns e da lavurants contribuziuns per eliminar ina sutgaranzia. La contribuziun dal patrun sto esser almain uschè gronda sco la summa da las contribuziuns dals lavurants;
- b. incassar da las persunas pensiunadas ina contribuziun per eliminar ina sutgaranzia. Questa contribuziun vegn deducida da las rentas currentas. La contribuziun dastga vegnir deducida mo da quella part da la renta currenta ch'è resultada d'augments betg prescrits da la lescha u dal reglament, e quai ils ultims 10 onns avant l'introducziun da questa mesira. Ella na dastga betg vegnir deducida da prestaziuns d'assicuranza en cas da vegliadetgna, mort ed invaliditad da la prevenziun obligatorica. Da prestaziuns d'assicuranza che surpassan las prestaziuns da la prevenziun obligatorica dastga ella vegnir deducida mo, sch'ina basa reglamentarica correspondententa è avant maun. L'autezza da la renta resta garantida en mintga cas il mument ch'il dretg sin ina renta vegn stabili.

²³⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da zer. 2004, en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 4635; BBl 2003 6399).

²³⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da zer. 2004, en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 4635; BBl 2003 6399).

⁴ Sche las mesiras tenor l'alinea 3 na bastan betg, po l'instituziun da prevenziun sutpassar la tariffa da tschains minimala tenor l'artitgel 15 alinea 2 durant il temp da la sutgaranzia, maximalmain però durant 5 onns. Il sutpassament dastga importar maximalmain 0,5 pertschient.

Art. 65^{e237} Reserva da las contribuziuns dal patrun cun renunzia a l'utilisaziun en cas d'ina sutgaranzia

¹ L'instituziun da prevenziun po prevair en ses reglament ch'il patrun po – en cas d'ina sutgaranzia – far apports en in conto separà "Reserva da las contribuziuns dal patrun cun renunzia a l'utilisaziun (RCP cun renunzia a l'utilisaziun)" ed er transferir meds da la reserva ordinaria da las contribuziuns dal patrun sin quest conto.

² Ils apports na dastgan betg surpassar l'import da la sutgaranzia e na vegnan betg tschainsids. Els na dastgan betg vegnir duvrads per prestaziuns ed er betg vegnir impegnads, cedids u reducids en outra moda.

³ Il Cussegl federal regla ils detagls, en spezial:

- a. la dissoluziun da la RCP cun renunzia a l'utilisaziun, ses transferiment en la reserva ordinaria da las contribuziuns dal patrun e la scuntrada cun contribuziuns dal patrun che ston vegnir pajadas;
- b. l'import total pussaivel da las reservas da las contribuziuns dal patrun e ses tractament en cas d'ina liquidaziun totala e parziala.

⁴ Il patrun e l'instituziun da prevenziun pon fixar per contract regulaziuns supplementaras.

Art. 66 Repartiziun da las contribuziuns

¹ L'instituziun da prevenziun fixescha en las disposiziuns reglamentaricas l'atezza da las contribuziuns dal patrun e dals lavurants. La contribuziun dal patrun sto esser almain uschè gronda sco las contribuziuns totalas da tut ses lavurants. In import pli grond dal patrun po vegnir fixà mo cun ses consentiment.

² Il patrun debitescha a l'instituziun da prevenziun tut las contribuziuns. Per contribuziuns che na vegnan betg pajadas ad ura po l'instituziun da prevenziun pretender tschains da retard.

³ Il patrun deducescha dal salari la part da la contribuziun dal lavurant ch'è fixada en las disposiziuns reglamentaricas da l'instituziun da prevenziun.

⁴ El assegna sias atgnas contribuziuns e las contribuziuns dals lavurants a l'instituziun da prevenziun fin il pli tard a la fin da l'emprim mais suenten l'onn chalendar u suenten l'onn d'assicuranza, per il qual vegnan debitadas las contribuziuns.²³⁸

²³⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da zer. 2004, en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 4635; BBI 2003 6399).

²³⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

Art. 67 Cuvrida da las ristgas

¹ Las instituziuns da prevenziun decidan, sch'ellas vulan surpigliar sezzas la cuvrida da las ristgas u sch'ellas vulan surdar tala dal tutfatg u per part ad ina instituziun d'assicuranza ch'è suttemessa a la surveglianza da las assicuranzas ubain – per las cundiziuns fixadas dal Cussegl federal – ad ina instituziun d'assicuranza da dretg public.

² Ellas pon surpigliar sezzas la cuvrida da las ristgas, sch'ellas adempleschan las premissas fixadas dal Cussegl federal.

Art. 68 Contracts d'assicuranza tranter instituziuns da prevenziun ed instituziuns d'assicuranza

¹ Instituziuns d'assicuranza che vulan surpigliar la cuvrida da las ristgas d'ina instituziun da prevenziun registrada tenor questa lescha, ston integrar en lur purschida tariffas che cuvran mo las ristgas per mort ed invaliditad prescrittas da la lescha. Il Cussegl federal regla ils detagls.

² ...²³⁹

³ Las instituziuns d'assicuranza ston furnir a las instituziuns da prevenziun las indicaziuns necessarias per che quellas possian garantir la trasparenza che vegn pretendida en l'artitgel 65a.²⁴⁰

⁴ Tar questas indicaziuns tutgan en spezial er:

- a. in rendaquint annual e chapaivel da la participaziun al surpli; dal rendaquint sto resortir en spezial sin tge basas che la participaziun al surpli è vegnida calculada e tenor tge principals ch'ella è vegnida repartida;
- b. ina glista dals custs d'administraziun; il Cussegl federal decretescha disposiziuns davart la moda e maniera co ch'ils custs d'administraziun ston vegnir cumprovads.²⁴¹

Art. 68a²⁴² Participaziuns al surpli che resultan da contracts d'assicuranza

¹ Participaziuns al surpli che resultan da contracts d'assicuranza ston, suenter ch'il conclud concernent l'adattaziun da las rentas al svilup dals pretschs tenor l'artitgel 36 alineas 2 e 3 è vegni preni, vegnir bunifitgads als dabuns da spargn da las persunas assicuradas.

² Da l'alinea 1 poi vegnir divergià mo:

²³⁹ Aboli tras la cifra II 3 da l'aggiunta da la LF dals 17 da dec. 2004 davart la surveglianza da las assicuranzas, en vigur dapi il 1. da schan. 2006 (AS 2005 5269; BBI 2003 3789).

²⁴⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. d'avr. 2004 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

²⁴¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. d'avr. 2004 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

²⁴² Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. d'avr. 2004 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

- a. en cas d'ovras da prevenziun ch'èn affiliadas a fundaziuns collectivs: sche la cumissiun da prevenziun da l'ovra da prevenziun prenda explicitamain in conclus divergent e communitgescha quel a la fundaziun collectiva;
- b. en cas d'instituziuns da prevenziun che na vegnan betg manadas en furma d'ina fundaziun collectiva: sche l'organ paritetico prenda explicitamain in conclus divergent e communitgescha quel a l'instituziun d'assicuranza.

Art. 69²⁴³**Art. 70**²⁴⁴**Art. 71** Administraziun da la facultad

¹ Las instituziuns da prevenziun administreschan lur facultads uschia, che la segirezza ed in retgav suffizient da las investiziuns, ina repartiziun adequata da las ristgas sco er la cuvrida dal basegn previsibel da meds finansials liquids èn garantids.

² L'instituziun da prevenziun na dastga betg impegnar u engrevgiar ses dretgs che derivan d'in contract d'assicuranza da vita collectiv u d'in contract da reassicuranza.²⁴⁵

Art. 72 Finanziaziun da l'instituziun auxiliara

¹ L'instituziun auxiliara sto vegnir finanziada tenor il princip da la bilantschaziun en cassa serrada, uschenavant ch'ella surpiglia sezza la cuvrida da las ristgas.

² Ils custs che resultan tenor l'artitgel 12 a l'instituziun auxiliara vegnan surpigliads dal fond da garanzia tenor l'artitgel 56 alinea 1 litera b.

³ Ils custs ch'èn resultads a l'instituziun auxiliara per sia activitad tenor l'artitgel 60 alinea 2 da questa lescha sco er tenor l'artitgel 4 alinea 2 LF²⁴⁶, che na pon betg vegnir adossads al chaschunader, vegnan surpigliads dal fond da garanzia.²⁴⁷

²⁴³ Aboli tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3385; BBI 2008 8411).

²⁴⁴ Aboli tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

²⁴⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

²⁴⁶ SR 831.42

²⁴⁷ Integrà tras la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 17 da dec. 1993 davart la libra circulaziun (AS 1994 2386; BBI 1992 III 533). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 3067; BBI 1996 I 564 580).

2. titel²⁴⁸**Finanziaziun d'instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public manadas tenor il sistem da la chapitalisaziun parziala****Art. 72a** Sistem da la chapitalisaziun parziala

¹ Instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public che n'adempleschan – il mument che la midada dals 17 da december 2010 entra en vigur – betg las pretenziuns da la chapitalisaziun cumpletta e per las qualas exista ina garanzia statala tenor l'artitgel 72c pon – cun l'approvaziun da l'autoritad da surveglianza – divergiar dal princip da la chapitalisaziun cumpletta (sistem da la chapitalisaziun parziala), sch'igl è avant maun in plan da finanziaziun che garantescha a lunga vista lur equilibrer finanziar. Il plan da finanziaziun sto garantir en spezial che:

- a. las obligaziuns envers las persunas pensiunadas sajan cuvridas cumplainmain;
- b.²⁴⁹ ils grads da cuvrida da partenza na vegnian betg sutpassads per tut las obligaziuns da l'instituziun da prevenziun sco er per sias obligaziuns envers las persunas assicuradas activas, e quai fin a la midada al sistem da la chapitalisaziun cumpletta;
- c.²⁵⁰ igl existia ina grad da cuvrida d'almain 80 pertschient per tut las obligaziuns envers persunas pensiunadas sco er envers persunas assicuradas activas;
- d. augments futurs da las prestaziuns vegnian financiads a 100 pertschient tenor la procedura da chapitalisaziun.

² L'autoritad da surveglianza controllescha il plan da finanziaziun ed approvescha che l'instituziun da prevenziun vegnia manada vinavant tenor il sistem da la chapitalisaziun parziala. Ella procura ch'il plan da finanziaziun prevesia ch'ils grads da cuvrida existents vegnian observads.

³ Las instituziuns da prevenziun pon prevair ina reserva da fluctuaziuns en la repartiiziun, sch'ina midada da la structura dal dumber da persunas assicuradas è previsibla.

⁴ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns davart la calculaziun dals meds finansials libers. El po fixar ch'i n'existia nagin dretg proporziunal sin la reserva da fluctuaziuns en la repartiiziun en cas d'ina liquidaziun parziala.

Art. 72b Grads da cuvrida da partenza

¹ Sco grads da cuvrida da partenza valan ils grads da cuvrida il mument che la midada dals 17 da december 2010 entra en vigur.

²⁴⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 2010 (finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3385; BBl 2008 8411).

²⁴⁹ Vesair er las disposiziuns transitoricas da la midada dals 17 da dec. 2010 a la fin da quest text.

²⁵⁰ Vesair er las disposiziuns transitoricas da la midada dals 17 da dec. 2010 a la fin da quest text.

² Tar la calculaziun dals grads da cuvrida da partenza sto il chapital da garanzia ch'è necessari per pajar las rentas che ston vegnir pajadas, vegnir resguardà cumplainamain.

³ Tar la calculaziun dals grads da cuvrida da partenza dastgan reservas en cas da midadas da la valur e reservas da fluctuaziuns en la repartiziun vegnir deducidas da la facultad da prevenziun.

Art. 72c Garanzia statala

¹ Ina garanzia statala è avant maun, sche la corporaziun da dretg public garantescha la cuvrida per las suandantas prestaziuns da l'instituziun da prevenziun, uschenavant che quellas n'èn betg finanziadas cumplainamain pervia dals grads da cuvrida da partenza tenor l'artitgel 72a alinea 1 litera b:

- a. prestaziuns da vegliadetgna, da ristga e d'extrada;
- b. prestaziuns d'extrada envers il dumber da personas assicuradas che sortan en cas d'ina liquidaziun parziala;
- c. deficits en chaussas tecnicas d'assicuranza che resultan tar il dumber da personas assicuradas restantas en consequenza d'ina liquidaziun parziala.

² Ina garanzia statala vala er per obligaziuns envers dumbers da personas assicuradas che s'affilieschan posteriuramain a l'instituziun da prevenziun.

Art. 72d Controlla tras l'expert per la prevenziun professiunala

L'instituziun da prevenziun sto laschar controllar periodicamain tras l'expert per la prevenziun professiunala, sche ses equiliber finanziel è garanti a lunga vista cun il sistem da la chapitalisaziun parziala e sch'il plan da finanziaziun tenor l'artitgel 72a alinea 1 vegn observà.

Art. 72e Grads da cuvrida pli bass ch'ils grads da cuvrida da la partenza

Sch'in grad da cuvrida da partenza tenor l'artitgel 72a alinea 1 litera b vegn sutpassà, sto l'instituziun da prevenziun prender mesiras tenor ils artitgels 65c–65e.

Art. 72f Midada al sistem da la chapitalisaziun cumpletta

¹ La finanziaziun da las instituziuns da prevenziun sa drizza tenor ils artitgels 65–72, uschespert che talas adempleschan lur pretensiuns.

² La garanzia statala po vegnir abolida da la corporaziun da dretg public, sche l'instituziun da prevenziun ademplescha las pretensiuns da la chapitalisaziun cumpletta ed ha avunda reservas en cas da midadas da la valur.

Art. 72g Rapport dal Cussegl federal

Il Cussegl federal sutmetta a l'Assamblea federala mintga 10 onns in rapport davart la situaziun finanziaria da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public, en spezial davart la relaziun tranter las obligaziuns e la facultad da prevenziun.

5. part Giurisdicziun e disposiziuns penalas**1. titel** Giurisdicziun**Art. 73** Disputas e pretensiuns da responsabladad²⁵¹

¹ Mintga chantun designescha ina dretgira che decida sco ultima instanza chantunala davart disputas tranter instituziuns da prevenziun, patruns e personas che han il dretg sin prestaziuns. La dretgira decida er davart:

- a. disputas cun instituziuns che garanteschon il mantegniment da la prevenziun en il senn da l'artitgel 4 alinea 1 e 26 alinea 1 LFLP²⁵²;
- b. disputas che resultan cun instituziuns tras l'applicaziun da l'artitgel 82 alinea 2;
- c. pretensiuns da responsabladad tenor l'artitgel 52;
- d. il regress tenor l'artitgel 56a alinea 1.²⁵³

² Ils chantuns prevesan ina procedura simpla, svelta e per regla gratuita; il derschader constatescha d'uffizi ils fatgs.

³ La dretgira cumpetenta è la dretgira al domicil u a la sedia da la persuna accusada en Svizra u il lieu dal manaschi, dal qual la persuna assicurada è vegnida engaschada.

⁴ ...²⁵⁴

Art. 74²⁵⁵ Particularitads da la giurisdicziun

¹ Cunter las disposiziuns da l'autoritad da surveglianza poi vegnir fatg recurs tar il Tribunal administrativ federal.

² La procedura da recurs cunter disposiziuns sa basond sin l'artitgel 62 alinea 1 litera e è gratuita per las personas assicuradas, nun ch'ellas hajan agì da nunponderadain u da levseinn.

²⁵¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigor dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBl **2000** 2637).

²⁵² SR **831.42**

²⁵³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigor dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBl **2000** 2637).

²⁵⁴ Aboli tras la cifra 109 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il Tribunal administrativ federal, en vigor dapi il 1. da schan. 2007 (AS **2006** 2197; BBl **2001** 4202).

²⁵⁵ Versiun tenor la cifra I 14 da l'O da l'Assamblea federala dals 20 da dec. 2006 davart l'adattaziun da decrets a las disposiziuns da la Lescha federala davart il Tribunal federal e da la Lescha federala davart il Tribunal administrativ federal (AS **2006** 5599; BBl **2006** 7759).

³ In recurs cunter ina disposiziun da l'autorità da surveglianza ha mo in effect suspensiv, sch'il Tribunal administrativ federal decretescha quel sin dumonda d'ina partida.²⁵⁶

⁴ Cunter decisiuns dal Tribunal administrativ federal en il sector da la prevenziun professiunala ha la cumissiun da surveglianza suprema il dretg da far recurs tar il Tribunal federal.²⁵⁷

2. titel Disposiziuns penalas²⁵⁸

Art. 75 Surpassaments

1. Tgi che violescha l'obligaziun da dar infurmaziuns, dond sapientivamain infurmaziuns faussas ubain refusond da dar infurmaziuns,

tgi che s'oppona ad ina controlla ordinada da l'autorità cumpetenta u impedescha ina tala en outra moda,

tgi che n'emplenescha betg ils formulars necessaris u als emplenescha en ina moda che na correspunda betg a la vardad,

vegn chastia cun arrest u cun multa fin a 10 000 francs, nun ch'i saja avant maun in delict tenor il Cudesch penal che vegn chastia cun in chasti pli grev^{259,260}

2. Tar cas da pouca impurtanza poi vegnir desisti da far ina procedura.

Art. 76 Delicts

Tgi che obtegna – tras indicaziuns faussas u incumpletas u en outra moda – per sasez u per in auter ina prestaziun da l'instituziun da prevenziun u dal fond da garanzia, da la quala el n'ha nagin dretg,

tgi che sa retira – tras indicaziuns faussas u incumpletas u en outra moda – da l'obligaziun da pajar contribuziuns ad ina instituziun da prevenziun u al fond da garanzia,

tgi che deducescha sco patrun contribuziuns dal salari d'in lavurant e na dovra las contribuziuns betg per l'intent previs,²⁶¹

tgi che violescha l'obligaziun da discreziun u surdovra, exequind questa lescha, sia posiziun sco organ u funcziunari per dischavantatg da terzas persunas u per ses agen avantatg,

²⁵⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

²⁵⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

²⁵⁸ Dapi il 1. da schan. 2007 ston ils chastis smanatschads ed ils termins da surannaziun vegnir interpretads resp. quintads applitgond l'art. 333 al. 2–6 dal Cudesch penal (SR 311.0) en la versiun da la LF dals 13 da dec. 2002 (AS 2006 3459; BBI 1999 1979).

²⁵⁹ SR 311.0

²⁶⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

²⁶¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

sgi che violescha sco possessur u commember d'in post da controlla u sco expert reconuschì per la prevenziun professiunala gravantamain las obligaziuns tenor l'artitgel 53,

sgi che fa sin agen quint affars inadmissibels, cuntrafa cunter l'obligaziun da transparenza cun far indicaziuns nunvairas u betg cumpletas u cun agir en outra moda gravantamain cunter ils interess da l'instituziun da prevenziun,²⁶²

sgi che na preschenta betg avertamain u tegna per sai avantatgs da facultad u retrocessiuns che stattan en connex cun l'administraziun da facultads da prevenziun, premess che quels na sajan betg quantifitgads explicitamain en il contract d'administraziun da la facultad sco indemnizaziun,²⁶³

vegn chastia cun praschun fin a 6 mais u cun ina multa fin a 30 000 francs, nun ch'i saja avant maun in delict u in crim tenor il Cudesch penal²⁶⁴ che vegn chastia cun in chastì pli grev.²⁶⁵

Art. 77 Cuntravenziuns commessas en la gestiun d'ina interpresa

¹ Sch'ina cuntravenziun vegn commessa cun procurar las fatschentas d'ina persuna giuridica, d'ina societad collectiva u commanditara, d'ina firma singula u d'ina collectividat senza personalitad giuridica u uschiglio cun exequir fatschentas u servetschs per in'otra persuna, vegnan las disposiziuns penalas applitgadas sin quellas persunas natiralas che han commess il malfatg.

² Il schef da l'interpresa, il patrun, il mandant u il represchentà che tralascha intenziunadamain u per negligentscha, violond in'obligaziun giuridica, d'impedir ina cuntravenziun dal subordinà, dal mandatari u dal represchentant u d'eliminar ils effects da questa cuntravenziun, è suttamess a las disposiziuns penalas che valan per il delinquent che agescha correspudentamain.

³ Sch'il schef da l'interpresa u il patrun, l'incumbensader u il represchentà è ina persuna giuridica, ina societad collectiva u commanditara, ina firma singula u ina totalitad da persunas senza personalitad giuridica, vegn l'alinea 2 applitgà sin ils organs culpaivels, sin ils commembers dals organs, sin ils associads directivs, sin las persunas effectivamain directivas u sin ils liquidaturs.

⁴ Sch'ina multa da maximalmain 4000 francs vegn en consideraziun e sche l'investigaziun da las persunas chastiablas tenor ils alineas 1–3 pretendess mesiras d'inquisiziun che fissan sproporziunadas en vista al chastì scadi, poi vegnir desisti da persequitar questas persunas, ed empè dad ellas po la persuna giuridica, la societad collectiva u commanditara u la firma singula vegnir sentenziada da pajar la multa.²⁶⁶

²⁶² Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

²⁶³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da mars 2010 (refurma structurala), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 3393; BBI 2007 5669).

²⁶⁴ SR 311.0

²⁶⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (l. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

²⁶⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (l. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

Art. 78²⁶⁷ Persecuziun e giudicament

La persecuziun ed il giudicament èn chaussa dals chantuns.

Art. 79 Cuntravenziuns administrativas

¹ Tgi che n'ademplescha betg a temp util ad ina disposiziun da l'autorità da surveglianza cumpetenta, malgrà ch'el è vegnì admonì e rendì attent a la smanatscha da chasti tenor quest artitgel, vegn chastià da l'autorità da surveglianza cun ina multa disciplinara fin a 4000 francs.²⁶⁸ En cas da violaziuns da l'urden da pauca impurtanza po vegnir pronunzià in avvertiment.

² Cunter las disposiziuns da multa poi vegnir fatg recurs tar il Tribunal administrativ federal.²⁶⁹

6. part**Dimensiun da las prestaziuns, dretg fiscal e disposiziuns spezialas²⁷⁰****1. titel** **Dimensiun da las prestaziuns²⁷¹****Art. 79a²⁷²** Champ d'applicaziun

Las disposiziuns da quest titel valan per tut las relaziuns da prevenziun, independentamain dal fatg sche l'instituziun da prevenziun è inscritta en il register da la prevenziun professiunala u betg.

Art. 79b²⁷³ Acquist

¹ L'instituziun da prevenziun dastga pussibilitar l'acquist fin maximalmain a l'autezza da las prestaziuns reglamentaricas.

² Il Cussegl federal regla ils cas da quellas persunas che n'han anc mai appartegnì ad ina instituziun da prevenziun il mument ch'ellas han fatg valair la pussaivladad da l'acquist.

²⁶⁷ Versiun tenor la cifra II 29 da l'aggiunta 1 dal Cudesch da procedura penala dals 5 d'oct. 2007, en vigur dapi il 1. da schan. 2011 (AS 2010 1881; BBI 2006 1085).

²⁶⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

²⁶⁹ Versiun tenor la cifra 109 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il Tribunal administrativ federal, en vigur dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 2197; BBI 2001 4202).

²⁷⁰ Versiun tenor la cifra I 10 da la LF dals 19 da mars 1999 davart il program da stabilisaziun 1998, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 1999 2374; BBI 1999 4).

²⁷¹ Versiun tenor la cifra I 10 da la LF dals 19 da mars 1999 davart il program da stabilisaziun 1998, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 1999 2374; BBI 1999 4).

²⁷² Integrà tras la cifra I 10 da la LF dals 19 da mars 1999 davart il program da stabilisaziun 1998 (AS 1999 2374; BBI 1999 4). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2006 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

²⁷³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2006 (AS 2004 1677; BBI 2000 2637).

³ Sch'i èn vegnids fatgs acquists, na dastgan las prestaziuns che resultan betg vegnir retratgas da la prevenziun en furma da chapital entaifer ils 3 onns sequents. Sch'i èn vegnidas fatgas retratgas anticipadas per la promoziun da la proprietad d'abitaziuns, dastgan acquists facultativs vegnir fatgs pir, cur che las retratgas anticipadas èn pajadas enavos.

⁴ Ils reacquists en cas da divorzi u da schliaziun giudiziala d'in partenadi registrà tenor l'artitgel 22c LFLP²⁷⁴ èn exceptads da la limitaziun.²⁷⁵

Art. 79c²⁷⁶ Salari assicurabel ed entradas assicurablas

Il salari dals lavurants ch'è assicurabel tenor il reglament da l'instituziun da prevenziun u las entradas assicurablas da las persunas cun activitad da gudogn independenta è limità a diesch giadas l'import maximal tenor l'artitgel 8 alinea 1.

2. titel Tractament fiscal dal provediment²⁷⁷

Art. 80 Instituziuns da prevenziun

¹ Las disposiziuns da quest titel valan er per las instituziuns da prevenziun che n'èn betg inscrites en il register da la prevenziun professiunala.

² Las instituziuns da prevenziun dal dretg public e dal dretg privat che han ina personalitad giuridica èn, uschenavant che lur entradas e valurs da facultad servan exclusivamain a la prevenziun professiunala, deliberadas da las taglias directas da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas e da las taglias sin iertas e sin donaziuns dals chantuns e da las vischnancas.

³ Immobilias dastgan vegnir engrevgiadas tras taglias funsilas, en spezial tras taglias sin immobilias da la valor brutta da l'immobiglia e tras taglias sin midada da proprietad.

⁴ Plivalurs da la vendita d'immobilias dastgan vegnir engrevgiadas ubain tras la taglia sin il gudogn generala ubain tras ina taglia speziala sin il gudogn tras la vendita da bains immobiliars. En cas da fusiuns e da repartiziuns d'instituziuns da prevenziun na dastgan vegnir incassadas naginas taglias sin il gudogn.

²⁷⁴ SR **831.42**

²⁷⁵ Integrà tras l'art. 37 cifra 3 da la Lescha da partenadi dals 18 da zer. 2004, en vigur dapi il 1. da schan. 2007 (AS **2005** 5269; BBI **2003** 3789).

²⁷⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2006 (AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637).

²⁷⁷ Integrà tras la cifra I 10 da la LF dals 19 da mars 1999 davart il program da stabilisaziun 1998, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS **1999** 2374; BBI **1999** 4).

Art. 81 Deducziun da las contribuziuns

¹ Las contribuziuns dals patruns a l'instituziun da prevenziun ed ils apports a las reservas da las contribuziuns dal patron, inclusiv tals tenor l'artitgel 65e, valan tar las taglias directas da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas sco custs da fatschenta.²⁷⁸

² Las contribuziuns ch'ils lavurants e las persunas cun activitad da gudogn independenta pajan tenor lescha u tenor disposiziuns reglamentaricas ad instituziuns da prevenziun, èn deduciblas tar las taglias directas da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas.

³ Per il lavurant assicurà ston las contribuziuns che vegnan deducidas dal salari, vegnir inditgadas en l'attest da salari; autras contribuziuns ston vegnir attestadas da las instituziuns da prevenziun.

Art. 81a²⁷⁹ Deducziun da la contribuziun da las persunas pensiunadas

La contribuziun da las persunas pensiunadas per eliminar ina sutgaranzia tenor l'artitgel 65d alinea 3 litera b è deducibla tar las taglias directas da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas.

Art. 82 Eguatid d'autras furmas da prevenziun

¹ Lavurants e persunas cun activitad da gudogn independenta pon er deducir contribuziuns per ulteriuras furmas da provediment renconuschidas che servan unicamain ed irrevocablamain a la prevenziun professiunala.

² Il Cussegl federal fixescha en collavuraziun cun ils chantuns las furmas da provediment renconuschidas ed il dretg da far deducziuns per contribuziuns.

Art. 83 Taxaziun da prestaziuns

Las prestaziuns d'instituziuns da prevenziun e da furmas da prevenziun tenor ils artitgels 80 ed 82 pon vegnir suttamesas cumplainamain a las taglias directas da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas sco entradas.

Art. 83a²⁸⁰ Tractament fiscal da la promoziun da la proprietad d'abitaziuns

¹ La retratga anticipada ed il retgav obtegni da la realisaziun dal pegn dal dabun da prevenziun èn suttamesa a la taglia sco prestaziun da chapital da la prevenziun.

²⁷⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da zer. 2004, en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 4635; BBI 2003 6399).

²⁷⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da zer. 2004, en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 4635; BBI 2003 6399).

²⁸⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da dec. 1993 davart la promoziun da la proprietad d'abitaziuns cun meds da la prevenziun professiunala, en vigur dapi il 1. da schan. 1995 (AS 1994 2372; BBI 1992 VI 237).

² En cas ch' ils daners da la retratga anticipada u dal retgav da la realisaziun dal pegn vegnan puspè pajads en, po il pajataglia pretender da survegnir enavos las taglias ch'el ha pajà sin l'import ch'el ha obtegnì tar la retratga anticipada u tar la realisaziun dal pegn. Tals rembursaments na dastgan betg vegnir deducids per eruir las entradas suttamessas a la taglia.

³ Il dretg da survegnir enavos las taglias pajadas extingua 3 onns suenter ch' ils daners obtegnids da la retratga anticipada u da la realisaziun dal pegn èn puspè vegnids pajads en ad ina instituziun da la prevenziun professiunala.

⁴ Tut las aziuns tenor ils alineas 1–3 ston vegnir communitgadas da l' instituziun da prevenziun correspondent a l' Administraziun federala da taglia senza intimaziun da sia vart.

⁵ Las disposiziuns da quest artitgel valan per las taglias directas da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas.

Art. 84 Pretensiuns che derivan da la prevenziun

Avant ch' ellas ston vegnir pajadas èn las pretensiuns or d' instituziuns da prevenziun ed or da furmas da prevenziun tenor ils artitgels 80 ed 82 deliberadas da las taglias directas da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas.

3. titel Disposiziuns spezialas²⁸¹

Art. 85 Cumissiuun federala per la prevenziun professiunala

¹ Il Cussegl federal nominescha ina cumissiuun federala per la prevenziun professiunala cun maximalmain 21 commembers. Ella sa cumpona da represchentants da la Confederaziun e dals chantuns sco er, maioritarmain, da represchentants dals patruns, dals lavurants e da las instituziuns da prevenziun.

² La cumissiuun dat il parairi al Cussegl federal en quai che pertutga dumondas da la realisaziun e da l'ulteriur svilup da la prevenziun professiunala.

Art. 85a²⁸² Elavuraziun da datas personalas

Ils organs ch'èn incumbensads da realisar, da controllar u da survegliar la realisaziun da questa lescha èn autorisads d'elavurar u da laschar elavurar las datas da personas, inclusiv las datas spezialmain sensiblas ed ils profils da la personalitad, ch'els dovran per ademplir las incumbensas confidadas ad els tenor questa lescha, numnadamain per:²⁸³

²⁸¹ Oriundamain: segund titel.

²⁸² Integrà tras la cifra 1 da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2689; BBl 2000 255).

²⁸³ Versiun tenor la cifra 9 da l'aggiunta da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer da l'AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBl 2006 501).

- a. calcular ed incassar las contribuziuns d'assicuranza;
- b. giuditgar dretgs da prestaziuns sco er calcular, garantir e coordinar talas cun prestaziuns d'autras assicuranzas socialas;
- c. far valair il dretg da prender regress sin ina terza persuna responsabla;
- d. exequir la surveglianza davart la realisaziun da questa lescha;
- e. far statisticas;
- f.²⁸⁴ attribuir il numer d'assicuranza da la AVS u verifitgar tal.

Art. 85b²⁸⁵ Invista da las actas

¹ Sch'ìls interess privats predominants restan garantids, han il dretg da prender invista da las actas:

- a. la persuna assicurada, per las datas che concernan ella sezza;
- b. persunas che han in dretg u in'obligaziun tenor questa lescha, per quellas datas ch'èn necessarias per far valair il dretg u per ademplir l'obligaziun;
- c. persunas ed instituziuns, a las qualas stat a disposiziun in med legal cunter ina disposiziun decretada sin basa da questa lescha, per las datas ch'èn necessarias per exequir quest dretg;
- d. autoritads ch'èn competentas per recurs cunter disposiziuns decretadas sin basa da questa lescha, per las datas ch'èn necessarias per ademplir questa incumbensa;
- e. la persuna responsabla e ses assicurader, per las datas ch'èn necessarias per giuditgar in dretg da la prevenziun professiunala da prender regress.

² Sch'i sa tracta da datas da sanadad che pudessan avair consequenzas negativas per la sanadad da la persuna che ha il dretg da prender invista, en cas ch'ellas vegnan rendidas enconuschentas, poi vegnir pretendi da questa persuna ch'ella designeschia in medi che renda enconuschent questas datas ed ella.

Art. 86²⁸⁶ Obligaziun da discreziun

Persunas ch'èn incumbensadas da realisar sco er da controllar u da survegliar la realisaziun da questa lescha, ston mantegnair discreziun envers terzas persunas.

²⁸⁴ Integrà tras la cifra 9 da l'aggiunta da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer da l'AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBI 2006 501).

²⁸⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2689; BBI 2000 255).

²⁸⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2689; BBI 2000 255).

Art. 86a²⁸⁷ Communicaziun da las datas

¹ Sche nagins interess privats predominants n'impedeschan quai, dastgan vegnir communitgadas datas en il cas singul e sin ina dumonda en scrit e motivada a:

- a. autoritads d'agid social, sch'ellas èn necessarias per determinar, midar u pre-tender enavos prestaziuns respectivamain per impedir retratgas betg giustifitgadas;
- b. dretgiras civilas, sch'ellas èn necessarias per giuditgar ina dispita da dretg da famiglia u d'ierta;
- c. dretgiras penals ed autoritads d'inquisiziun penala, sch'ellas èn necessarias per sclerir in crim u in delict;
- d. uffizis da scussiu, tenor ils artitgels 91, 163 e 222 da la Lescha federala dals 11 d'avrigl 1889²⁸⁸ davart scussiu e concurs;
- e. autoritads da taglia, sch'ellas sa refereschan al pajament da prestaziuns da la prevenziun professiunala e sch'ellas èn necessarias per applitgar las leschas da taglia;

f.²⁸⁹ las autoritads per la protecziun d'uffants e da creschids tenor l'artitgel 448 alinea 4 CCS²⁹⁰;

g.²⁹¹ ...

² Sche nagins interess privats predominants n'impedeschan quai, dastgan vegnir communitgadas datas:

- a. ad auters organs ch'èn incumbensads da realisar sco er da controllar u da survegliar la realisaziun da questa lescha, sch'ellas èn necessarias per ademplir las incumbensas surdadas ad els tras questa lescha;
- b. ad organs d'ina outra assicuranza sociala, sch'ina obligaziun da render encon-schentas questas datas resulta tras ina lescha federala;
- b^{bis}.²⁹² ad organs d'ina outra assicuranza sociala per attribuir u per verifitgar il numer d'assicuranza da la AVS;
- c. a las autoritads cumpetentas per la taglia a la funtauna, tenor ils artitgels 88 e 100 da la Lescha federala dals 14 da december 1990²⁹³ davart la taglia federa-la directa sco er tenor las disposiziuns chantunalas respectivas;

²⁸⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigor dapi il 1. da schan. 2001 (AS **2000** 2689; BBl **2000** 255).

²⁸⁸ SR **281.1**

²⁸⁹ Integrà tras la cifra 27 da l'agiunta da la LF dals 19 da dec. 2008 (protecziun da creschids, dretg da persunas e dretg d'uffants), en vigor dapi il 1. da schan. 2013 (AS **2011** 725; BBl **2006** 7001).

²⁹⁰ SR **210**

²⁹¹ Integrà tras la cifra 10 da l'agiunta da la LF dals 23 da dec. 2011 (AS **2012** 3745; BBl **2007** 5037, **2010** 7841). Aboli tras la cifra II 16 da l'agiunta da la LF dals 25 da sett. 2015 davart il servetsch d'infurmaziun, en vigor dapi il 1. da sett. 2017 (AS **2017** 4095; BBl **2014** 2105).

²⁹² Integrà tras la cifra 9 da l'agiunta da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer da l'AVS), en vigor dapi il 1. da dec. 2007 (AS **2007** 5259; BBl **2006** 501).

²⁹³ SR **642.11**

- d. als organs da la statistica federala, tenor la Lescha da statistica dals 9 d'october 1992²⁹⁴;
- e. a las autoritads d'inquisiziun penala, sche la denunzia u l'impediment d'in crim pretenda quai;
- f.²⁹⁵ a l'uffizi da la AI per la registraziun tempriva tenor l'artitgel 3b LAI²⁹⁶ u en il rom da la collavuraziun interinstituziunala tenor l'artitgel 68^{bis} LAI ed a las instituziuns d'assicuranza privatas tenor l'artitgel 68^{bis} alinea 1 litera b LAI;
- g.²⁹⁷ al Servetsch d'infurmaziun da la Confederaziun (SIC) u als organs da segirezza dals chantuns per mauns dal SIC, sch'igl è avant maun ina smanatscha concreta per la segirezza interna u externa tenor l'artitgel 19 alinea 2 da la Lescha federala dals 25 da settember 2015²⁹⁸ davart il servetsch d'infurmaziun.

³ Las datas dastgan er vegnir communitgadas a l'autorità da taglia responsabla en il rom da la procedura d'annunzia tenor l'artitgel 19 da la Lescha federala dals 13 d'october 1965²⁹⁹ davart la taglia anticipada.

⁴ Las datas ch'èn d'interess general e che sa refereschan a l'applicaziun da questa lescha, dastgan vegnir publicadas. L'anonimitad da las personas assicuradas sto restar garantida.

⁵ En ils ulteriurs cas dastgan datas vegnir communitgadas a terzas personas sco suonda:

- a. datas che na sa refereschan betg a personas, sche la comunicaziun correspunda ad in interess predominant;
- b. datas da personas, sche la persuna pertutgada ha dà ses consentiment en scrit en il cas singul u, sch'i n'è betg pussaivel d'obtegnair il consentiment, sch'i dastga vegnir premiss tenor las circumstanzas che lur comunicaziun saja en l'interess da la persuna assicurada.

⁶ I dastgan vegnir communitgadas mo las datas ch'èn necessarias per l'intent che stat en dumonda.

⁷ Il Cussegl federal regla las modalitads da la comunicaziun e da l'infurmaziun da la persuna pertutgada.

⁸ Per regla vegnan las datas communitgadas en scrit e gratuitamain. Il Cussegl federal po prevair l'incassament d'ina taxa, sch'i ston vegnir fatgas lavurs che dovran spezialmain bler temp.

²⁹⁴ SR **431.01**

²⁹⁵ Integrà tras la cifra 5 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2006 (5. revisiun da la AI; AS **2007** 5129; BBI **2005** 4459).

²⁹⁶ SR **831.20**

²⁹⁷ Integrà tras la cifra 10 da l'aggiunta da la LF dals 23 da dec. 2011 (AS **2012** 3745; BBI **2007** 5037, **2010** 7841). Versiun tenor la cifra II 16 da l'aggiunta da la LF dals 25 da sett. 2015 davart il servetsch d'infurmaziun, en vigur dapi il 1. da sett. 2017 (AS **2017** 4095; BBI **2014** 2105).

²⁹⁸ SR **121**

²⁹⁹ SR **642.21**

Art. 86^{b300} Infurmaziun da las personas assicuradas

¹ L'instituziun da prevenziun sto infurmar annualmain sias personas assicuradas en furma adattada davart:

- a. ils dretgs da prestaziuns, il salari coordinà, la tariffa da contribuziun ed il dabun da vegliadetgna;
- b. l'organisaziun e la finanziaziun;
- c. ils commembers da l'organ paritetic tenor l'artitgel 51.

² Sin dumonda sto vegnir consegnà il quint annual ed il rapport annual a las personas assicuradas. Ultra da quai sto l'instituziun da prevenziun dar ad ellas sin dumonda infurmaziuns davart il retgav da chapital, davart l'andament da las ristgas tecnicas d'assicuranza, davart ils custs d'administraziun, davart la calculaziun dal chapital da garanzia, davart la constituiuziun da reservas sco er davart il grad da cuvrida.

³ Instituziuns collectivas e cuminaivlas ston orientar l'organ paritetic sin dumonda davart contribuziuns che ston anc vegnir pajadas dal patrun. L'instituziun da prevenziun sto orientar da sai anora l'organ paritetic, sche contribuziuns reglamentaricas n'èn betg anc vegnidas transferidas entaifer 3 mais suenter il termin da pajament fixà.

⁴ L'artitgel 75 è applitgabel.

Art. 87³⁰¹ Agid uffizial ed administrativ

Las autoritads administrativas e las autoritads da la giurisdicziun da la Confederaziun, dals chantuns, dals districts, dals circuls e da las vischnancas sco er ils organs da las autras assicuranzas socialas communitgeschan als organs ch'èn incumbensads da realisar questa lescha – sin dumonda en scrit e motivada – en il cas singul gratuitamain quellas datas ch'èn necessarias per:

- a. controllar l'affiliaziun dal patrun;
- b. fixar, midar u pretender enavos prestaziuns;
- c. impedir retratgas betg giustifitgadas;
- d. fixar ed incassar las contribuziuns;
- e. prender regress sin terzas personas responsablas.

Art. 88³⁰²

³⁰⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), al. 2 en vigur dapi il 1. d'avr. 2004, las ulteriuras disposiziuns dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637).

³⁰¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2689; BBl 2000 255).

³⁰² Aboli tras la cifra II 41 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, en vigur dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBl 2007 6121).

Art. 89³⁰³**7. part**³⁰⁴ **Relaziun cun il dretg europeic****Art. 89a**³⁰⁵ **Champ d'applicaziun**

¹Per las persunas, per las qualas valan u valevan las prescripziuns giuridicas da la segirezza sociala da la Svizra ubain d'in u da plirs stadis commembers da l'Uniun europeica e ch'en burgaisas da la Svizra u d'in stadi commember da l'Uniun europeica, per fugitivs u per persunas senza naziunalitad cun domicil en Svizra u en in stadi commember da l'Uniun europeica sco er per lur confamigliars e per ils survivents da questas persunas pon vegnir applitgads – areguard las prestaziuns en il champ d'applicaziun da questa lescha – ils suandants decrets en la versiun ch'è lianta per la Svizra da l'aggiunta II, secziun A da la Cunvegna dals 21 da zercladur 1999³⁰⁶ tranter la Confederaziun svizra d'ina vart e l'Uniun europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da persunas (Cunvegna davart la libra circulaziun):

- a. Ordinaziun (CE) nr. 883/2004³⁰⁷;
- b. Ordinaziun (CE) nr. 987/2009³⁰⁸;
- c. Ordinaziun (CEE) nr. 1408/71³⁰⁹;
- d. Ordinaziun (CEE) nr. 574/72³¹⁰.

³⁰³ Aboli tras la cifra 10 da l'aggiunta da la LF dals 9 d'oct. 1992 davart la statistica federala, en vigur dapi il 1. d'avust 1993 (AS **1993** 2080; BBI **1992** I 373).

³⁰⁴ Integrà tras la cifra I 7 da la LF dals 8 d'oct. 1999 davart la Cunvegna tranter la Confederaziun svizra e la Communitad europeica cun ses stadis commembers davart la libra circulaziun da persunas (AS **2002** 701; BBI **1999** 6128). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS **2004** 1677; BBI **2000** 2637).

³⁰⁵ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta dal COF dals 17 da zer. 2016 (extensiun da la Cunvegna davart la libra circulaziun sin la Republica da la Croazia), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS **2016** 5233; BBI **2016** 2223).
SR **0.142.112.681**

³⁰⁷ Ordinaziun (CE) nr. 883/2004 dal Parlament europeic e dal Cussegl dals 29 d'avr. 2004 davart la coordinaziun dals sistems da la segirezza sociala (SR **0.831.109.268.1**).

³⁰⁸ Ordinaziun (CE) nr. 987/2009 dal Parlament europeic e dal Cussegl dals 16 da sett. 2009 concernent la fixaziun da las modalitads per realisar l'O (CE) nr. 883/2004 davart la coordinaziun dals sistems da la segirezza sociala (SR **0.831.109.268.11**).

³⁰⁹ Ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 dal Cussegl dals 14 da zer. 1971 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin ils lavurants, sin las persunas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la Communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la Cunvegna davart la libra circulaziun da persunas (AS **2004** 121, **2008** 4219 4273, **2009** 4831) resp. da la cunvegna revedida da la AECL.

³¹⁰ Ordinaziun (CEE) nr. 574/72 dal Cussegl dals 21 da mars 1972 davart l'execuziun da l'O (CEE) nr. 1408/71 concernent l'applicaziun dals sistems da la segirezza sociala sin ils lavurants, sin las persunas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la Communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la Cunvegna davart la libra circulaziun da persunas (AS **2005** 3909, **2008** 4273, **2009** 621 4845) resp. da la cunvegna revedida da la AECL.

² Per persunas, per las qualas valan u vavevan las prescripziuns giuridicas da la segirezza sociala da la Svizra, da l'Islanda, dal Liechtenstein u da la Norvegia e ch'èn burgaisas da la Svizra, da l'Islanda, dal Liechtenstein u da la Norvegia u vivan sco fugitivs u sco persunas senza naziunalitad en Svizra u en il territori da l'Islanda, dal Liechtenstein u da la Norvegia, sco er per lur confamigliars e per ils survivents da questas persunas pon vegnir applitgads – areguard las prestaziuns en il champ d'applicaziun da questa lescha – ils suandants decrets en la versiun ch'è lianta per la Svizra da l'appendix 2 tar l'aggiunta K da la Convenziun dals 4 da schaner 1960³¹¹ per la fundaziun da l'Associaziun europeica da commerzi liber (Convenziun da la AECL):

- a. Ordinaziun (CE) nr. 883/2004;
- b. Ordinaziun (CE) nr. 987/2009;
- c. Ordinaziun (CEE) nr. 1408/71;
- d. Ordinaziun (CEE) nr. 574/72.

³ Il Cussegl federal adatta mintgamai ils renviaments als acts giuridics da l'Unien europeica menziunads en ils alineas 1 e 2, sch'ina adattaziun da l'aggiunta II da la Cunvegna davart la libra circulaziun e da l'appendix 2 tar l'aggiunta K da la Convenziun da la AECL è vegnida concludida.

⁴ Las noziuns «stadis commembers da l'Unien europeica», «stadis commembers da la Communitad europeica», «stadis da l'Unien europeica» e «stadis da la Communitad europeica» en la lescha qua avant maun designeschan ils stadis, per ils quals vala la Cunvegna davart la libra circulaziun.

Art. 89b Tractament egal

¹ Persunas che vivan en Svizra u en il territori d'in stadi commember da la Communitad europeica e per las qualas vala l'artitgel 89a alineas 1, han, sche la Cunvegna davart la libra circulaziun³¹² na prevesa betg insatge auter, ils medems dretgs e las medemas obligaziuns sin basa da questa lescha sco burgais svizzers.

² Persunas che vivan en Svizra, en l'Islanda, en il Liechtenstein u en la Norvegia e per las qualas vala l'artitgel 89a alineas 2, han, sche la Convenziun da la AECL revedida³¹³ na prevesa betg insatge auter, ils medems dretgs e las medemas obligaziuns sin basa da questa lescha sco burgais svizzers.

Art. 89c Scumond da clausulas da domicil

Il dretg sin prestaziuns en daners ch'exista tenor questa lescha na dastga:

³¹¹ SR 0.632.31

³¹² SR 0.142.112.681

³¹³ SR 0.632.31

- a. sche la Cunvegna davart la libra circulaziun³¹⁴ na prevesa betg insatge auter, betg vegnir reduci, midà, suspendi, retratg u sequestrà, perquai che la persuna, che ha il dretg sin questas prestaziuns, viva en il territori d'in stadi commember da la Communitad europeica;
- b. sche la Convenziun da la AECL revedida³¹⁵ na prevesa betg insatge auter, betg vegnir reduci, midà, suspendi, retratg u sequestrà, perquai che la persuna, che ha il dretg sin questas prestaziuns, viva en il territori da l'Islanda, dal Liechtenstein u da la Norvegia.

Art. 89d Calculaziun da las prestaziuns

Las prestaziuns cumpigliadas dal champ d'applicaziun da questa lescha vegnan calculadas exclusivamain sin basa da las disposiziuns da tala.

8. part³¹⁶ **Disposiziuns finalas**

1. titel **Midada da leschas federalas**

Art. 90

Las midadas dal dretg federal vertent sa chattan en l'aggiunta; quella è ina part integrala da questa lescha.

2. titel **Disposiziuns transitoricas**

Art. 91 Garanzia dals dretgs acquistads

Questa lescha na pertutga betg ils dretgs da las persunas assicuradas, ch'ellas han acquistà avant che la lescha è entrada en vigur.

Art. 92–94³¹⁷

Art. 95 Ordinaziun transitorica per las bunificaziuns da vegliadetgna

Durant ils 2 emprims onns suenter l'entrada en vigur da la lescha valan las suandan-tas tariffas minimalas per calcular las bunificaziuns da vegliadetgna:

³¹⁴ SR **0.142.112.681**

³¹⁵ SR **0.632.31**

³¹⁶ Oriundamain: settavla part.

³¹⁷ Aboli tras la cifra II 41 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, en vigur dapi il 1. d'avust 2008 (AS **2008** 3437; BBl **2007** 6121).

Onn da vegliadetgna		Tariffa en pertschiens dal salari coordinà
umens	dunnas	
25-34	25-31	7
35-44	32-41	10
45-54	42-51	11
55-65	52-62	13

Art. 96³¹⁸

Art. 96a³¹⁹

3. titel Execuziun ed entrada en vigor

Art. 97 Execuziun

¹ Il Cussegl federal surveglia l'applicaziun da la lescha e prenda las mesiras per realisar la prevenziun professiunala.

^{1bis} Il Cussegl federal decretescha prescripziuns davart la realisaziun da retschertgas e davart la publicaziun d'infurmaziuns che servan a controllar l'applicaziun sco er ad evaluar l'effect da questa lescha. En quest connex ston vegnir analisads en spezial l'organisaziun e la finanziaziun da las instituziuns da prevenziun, las prestaziuns e lur retschaviders sco er la contribuziun da la prevenziun professiunala al mantegniment dal nivel da viver anteriur.³²⁰

² Ils chantuns decreteschan las disposiziuns executivas. ...³²¹

³ Ils chantuns communitgeschan las prescripziuns executivas al Departament federal da l'intern.³²²

Art. 98 Entrada en vigor

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

³¹⁸ Aboli tras la cifra II 41 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, en vigor dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBl 2007 6121).

³¹⁹ Integrà tras la cifra I 10 da la LF dals 19 da mars 1999 davart il program da stabilisaziun 1998 (AS 1999 2374; BBl 1999 4). Aboli tras la cifra II 41 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, en vigor dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBl 2007 6121).

³²⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 3 d'oct. 2003 (1. revisiun da la LPP), en vigor dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1677; BBl 2000 2637).

³²¹ Aboli la frasa tras la cifra II 41 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, en vigor dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBl 2007 6121).

³²² Versiun tenor la cifra II 411 da la LF dals 15 da dec. 1989 davart l'approvaziun da decret chantunals tras la Confederaziun, en vigor dapi il 1. da favr. 1991 (AS 1991 362; BBl 1988 II 1333).

² Il Cussegl federal fixescha il termin che questa lescha entra en vigur e resguarda en quest connex en spezial las relaziuns socialas ed economicas. Singulas prescripziuns po el metter en vigur avant quest termin.

³ Las prescripziuns da l'artitgel 81 alineas 2 e 3 e dals artitgels 82 ed 83 ston vegnir messas en vigur entaifer 3 onns suenter l'entrada en vigur da questa lescha.

⁴ L'artitgel 83 na vegn betg applitgà per rentas e per compensaziuns en chapital or d'instituziuns da prevenziun u da furmas da prevenziun en il senn dals artitgels 80 ed 82 che:

- a. cumenzan a curren u ston vegnir pajadas avant l'entrada en vigur da l'artitgel 83; u
- b. cumenzan a curren u ston vegnir pajadas entaifer 15 onns dapi l'entrada en vigur da l'artitgel 83 e sa basan sin ina relaziun da prevenziun ch'exista gia tar l'entrada en vigur.

Data da l'entrada en vigur:³²³ 1. da schaner 1985

Art. 54, 55, 61, 63, 64 e 97: 1. da fanadur 1983

Art. 48 e 93: 1. da schaner 1984

Art. 60: 1. da fanadur 1984

Art. 81 al. 2 e 3, 82 ed 83: 1. da schaner 1987

Disposiziuns transitoricas da la midada dals 21 da zercladur 1996³²⁴

Disposiziuns transitoricas da la midada dals 3 d'october 2003 (1. revisiun da la LPP)³²⁵

a. Rentas currentas da vegliadetgna, per survivents e d'invaliditad

¹ Per rentas da vegliadetgna, per survivents e d'invaliditad che vegnan pajadas il mument da l'entrada en vigur da questa midada da lescha, vala vinavant il dretg vertent per la tariffa da conversiun.

² Rentas da vegliadetgna, per survivents e d'invaliditad che curran il mument da l'entrada en vigur da questa midada da lescha, vegnan adattadas tenor l'artitgel 36 al svilup dals pretschs.

³²³ Art. 1 da l'O dals 29 da zer. 1983 (AS 1983 827)

³²⁴ AS 1996 3067. Aboli tras la cifra II 41 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, en vigur dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

³²⁵ AS 2004 1677; BBI 2000 2637

³ L'artitgel 21 alinea 2 vegn er applitgà per rentas per vaivs e per orfens che resultan tar la mort d'ina persuna assicurada, che retira gia ina renta da vegliadetgna u d'invaliditad, il mument che questa midada da lescha entra en vigur.

b. Tariffa da conversiun minimala

¹ Il Cussegl federal fixescha la tariffa da conversiun minimala per las persunas assicuradas da quellas annadas che cuntanschan la vegliadetgna ordinaria da renta entaifer 10 onns suenter l'entrada en vigur da questa midada da lescha. En quest interval da temp reducescha el la tariffa da conversiun minimala fin a 6,8 pertschient.

² Ushè ditg ch'i valan differentas vegliadetgnas da renta ordinarias per dunna ed um, po er la tariffa da conversiun minimala per onn esser differenta.

³ Il Cussegl federal regla per las rentas d'invaliditad:

- la calculaziun da las bunificaziuns da vegliadetgna e dal salari coordinà per ils onns che suondan il termin da l'entrada en vigur da questa midada da lescha;
- la tariffa da conversiun minimala applitgabila.

c. Bunificaziuns da vegliadetgna

Per calcular las bunificaziuns da vegliadetgna vala la tariffa da 18 pertschient per las suandantas vegliadetgnas da renta da las dunnas³²⁶:

Onns suenter l'entrada en vigur	vegliadetgna da renta da la dunna
main che 2	63
a partir da 2, ma main che 6	64
6 e dapli	65

d. Largias da cuvrida

A las instituziuns da prevenziun tenor l'artitgel 1 alinea 2 LFLP³²⁷ serra il fond da garanzia – entaifer 5 onns dapi l'entrada en vigur da questa midada da lescha – ina largia da cuvrida ch'è resultada per ellas cun applitgar questa midada da lescha e che na po betg vegnir cuvrida autramain sin basa da la structura finanziaria speziala da l'instituziun da prevenziun.

e. Coordinaziun cun la 11. revisiun da la AVS

Tar l'auzament da la vegliadetgna ordinaria da renta da las dunnas (art. 13), tar la tariffa da conversiun (art. 14 e disposiziun transitorica lit. b) e tar las tariffas per las bunificaziuns da vegliadetgna (art. 16) fa il Cussegl federal adattaziuns ch'èn – per-

³²⁶ Dapi il 1. da schan. 2005 per dunnas: onn da vegliadetgna 55–64 (art. 62a al. 2 lit. b da l'O dals 18 d'avr. 1984 davart la prevenziun professiunala per vegls, survivents ed invaliditad en la versiun da la midada dals 18 d'avust 2004; AS **2004** 4279 4653).

³²⁷ SR **831.42**

via da l'entrada en vigur da la 11. revisiun da la AVS – daventadas necessarias per in termin pli tard ch'il 1. da schaner 2003, ed el vegn a far las adattaziuns necessarias, sch'il dretg da las dunnas sin prestaziuns da vegliadetgna cun il 65. onn da vegliadetgna na resulta betg l'onn 2009.

f. Rentas d'invaliditad

¹ Las rentas d'invaliditad che han cumenzà a curre avant l'entrada en vigur da questa midada da lescha, èn suttamessas al dretg vertent.

² Durant 2 onns a partir da l'entrada en vigur da questa midada da lescha suttastattan las rentas d'invaliditad anc al dretg che valeva tenor l'artitgel 24 en la versiun dals 25 da zercladur 1982³²⁸.

³ Sch'il grad d'invaliditad sa reducescha, en cas ch'ina renta currenta vegn revedida, vegn applitgà per questa renta anc il dretg vertent.

⁴ Las rentas d'invaliditad da trais quarts vegnan introducidas pir suenter l'entrada en vigur da la 4. revisiun da la LAI dals 21 da mars 2003³²⁹.

⁵ Rentas che resultan 2 onns suenter l'entrada en vigur da questa midada da lescha e che resultan sin basa da l'alinea 4 anc sco rentas entiras, vegnan midadas – cur che la 4. revisiun da la LAI entra en vigur – en rentas da trais quarts, e quai en quella dimensiun, sco ch'ellas daventan rentas da trais quarts er en l'assicuranza d'invaliditad.

Disposiziuns transitoricas da la midada dals 11 da december 2009³³⁰

Coordinaziun da la vegliadetgna da renta

¹ Sche la 11. revisiun da la AVS³³¹ n'entra betg en vigur il pli tard il medem mument sco questa midada da lescha, fa il Cussegl federal las adattaziuns necessarias tar la vegliadetgna da renta sco er tar la retratga anticipada e tar la suspensiun da la prestaziun da vegliadetgna.

² Sche la midada dals 19 da december 2008 da la LPP (tariffa da conversiun minimala)³³² n'entra betg en vigur il pli tard il medem mument sco questa midada da lescha, fa il Cussegl federal las adattaziuns necessarias tar la vegliadetgna da renta.

328 AS 1983 797

329 SR 831.20

330 AS 2010 4427; BBI 2007 5669

331 Nova versiun, emprima missiva BBI 2006 1957

332 BBI 2009 19

**Disposiziun transitorica da la midada dals 19 da mars 2010
(refurma structurala)³³³**

Las instituziuns da prevenziun che stattan sut la surveglianza da la Confederaziun il mument che questa midada entra en vigur, dastgan restar sut la surveglianza da la Confederaziun durant maximalmain 3 onns suenter l'entrada en vigur da questa midada.

**Disposiziuns transitoricas da la midada dals 17 da december 2010
(finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns
da dretg public)³³⁴***a. Disposiziun dals grads da cuvrida da partenza*

L'organ suprem da l'instituziun da prevenziun determinescha entaifer 2 onns suenter l'entrada en vigur da questa midada ils grads da cuvrida da partenza tenor l'artitgel 72a alinea 1 litera b.

b. Furma giuridica da las instituziuns da prevenziun

Las instituziuns da prevenziun registradas che han – il mument che questa midada entra en vigur – la furma giuridica d'ina associaziun, dastgan mantegnair questa furma giuridica fin ch'ellas vegnan liquidadas u transfurmadas en ina fundaziun. Sin ellas vegnan applitgadas subsidiarmain las disposiziuns davart l'associaziun tenor ils artitgels 828–926 dal Dretg d'obligaziuns³³⁵.

c. Grad da cuvrida insuffizient

¹ Las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public che sutpassan il grad da cuvrida minimal tenor l'artitgel 72a alinea 1 litera c, suttamettan a l'autoritad da surveglianza mintga 5 onns in plan che mussa co ch'ellas cuntanschan il grad da cuvrida minimal il pli tard entaifer 40 onns a partir da l'entrada en vigur da questa midada.

² Sch'il grad da cuvrida sa chatta sut 60 pertschient a partir dal 1. da schaner 2020 e sut 75 pertschient a partir dal 1. da schaner 2030, pajan las corporaziuns da dretg public a lur instituziuns da prevenziun il tschains tenor l'artitgel 15 alinea 2 sin la differenza.

³³³ AS 2011 3393; BBI 2007 5669

³³⁴ AS 2011 3385; BBI 2008 8411

³³⁵ SR 220

**Disposiziun finala da la midada dals 18 da mars 2011
(6. revisiun da la AI, emprim pachet da mesiras)³³⁶**

Verificaziun da las rentas ch'èn vegnidas concedidas sin basa d'in sindrom senza patogenesa u eziologia clera e senza ina basa organica cumprovabla

Sch'ina renta da l'assicuranza d'invaliditad vegn reducida u abolida en applicaziun da la litera a da las disposiziuns finalas da la midada dals 18 da mars 2011 da la LAI³³⁷, sa reducescha u finescha il dretg da la persuna assicurada sin prestaziuns d'invaliditad da la prevenziun professiunala en divergenza da l'artitgel 26 alinea 3 da questa lescha per il termin, a partir dal qual la persuna assicurada survegn ina renta reducida da l'assicuranza d'invaliditad u na survegn nagina tala renta pli. Questa disposiziun vala per tut las relaziuns da prevenziun en il senn da l'artitgel 1 alinea 2 LFLP³³⁸. La persuna assicurada ha il dretg sin ina prestaziun d'extrada tenor l'artitgel 2 alinea 1^{ter} LFLP il mument che sia renta d'invaliditad vegn abolida u reducida.

³³⁶ AS 2011 5659; BBl 2010 1817

³³⁷ SR 831.20

³³⁸ SR 831.42

Agiunta

Midada da decrets federals

...³³⁹

³³⁹ Las midadas pon vegnir consultadas en la AS **1983** 797..